

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 31

49 tomas

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

2006 m. vasario 7 d.

Pranešimo Nr.

Turinys

Puslapis

I Informacija

.....

II Parengiamieji aktai

Regionų komitetas**Savo 60-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. liepos 6 — 7 d.**

2006/C 31/01	Regionų komiteto nuomonė dėl Decentralizacijos Europos Sąjungoje ir vietos bei regionų savivaldos vaidmens Sutarties dėl Konstitucijos projekte	1
2006/C 31/02	Regionų komiteto nuomonė dėl 4-ojo Komisijos pranešimo dėl Europos Sąjungos pilietybės ir dėl Komisijos komunikato dėl Pagrindinių Teisių Agentūros	6
2006/C 31/03	Regionų komiteto nuomonė dėl Europos Komisijos rekomendacijos dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES	11
2006/C 31/04	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos (Rumunija)	15
2006/C 31/05	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos	19
2006/C 31/06	Regionų komiteto nuomonė (savo iniciatyva) dėl Bendrijos rekomendacijų projekto dėl oro uostų finansavimo ir pradinės pagalbos regioniniais oro uostais besinaudojančioms oro linijoms	23

LT

2006/C 31/07	Regionų komiteto nuomonė dėl Valstybės pagalbos regionams gairių persvarstymo	25
2006/C 31/08	Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato dėl Socialinės darbotvarkės	32
2006/C 31/09	Regionų komiteto nuomonės projektas dėl Žaliosios knygos dėl ES ekonominės migracijos valdymo metodo	36

II

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

SAVO 60-OJOJE PLENARINĖJE SESIJOJE, ĮVYKUSIOJE 2005 M. LIEPOS 6 — 7 D.

Regionų komiteto nuomonė dėl Decentralizacijos Europos Sąjungoje ir vietos bei regionų savivaldos vaidmens Sutarties dėl Konstitucijos projekte

(2006/C 31/01)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 15 d. savo biuro sprendimą pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 5 dalį pavesti savo Konstitucinių ir Europos valdymo reikalų komisijai parengti šią nuomonę „Decentralizacija išsiplėtusioje Europos Sąjungoje ir vietos bei regionų savivaldos vaidmuo Konstitucinės sutarties projekte“;

atsižvelgdamas į Europos bendrijos steigimo sutarties, iš dalies pakeistos Amsterdamo ir Nicos sutartimis, 7 straipsnio 2 dalį ir 263 straipsnį *et seq*;

atsižvelgdamas į Sutarties dėl Konstitucijos Europai (SKE) projektą, ypač į Konstitucijos preambulę, II antraštinės dalies „Pagrindinės teisės“ preambulę ir į I antraštinės dalies 3 straipsnį, I antraštinės dalies 5 straipsnį, I antraštinės dalies 11 straipsnio 3 dalį, I antraštinės dalies 46 straipsnio 3 dalį, II antraštinės dalies 82 straipsnį, III antraštinės dalies 280 straipsnio 1 dalį, taip pat į 2 protokolą dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ir į 29 protokolą dėl ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos;

atsižvelgdamas į 2003 m. sausio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl regionų ir vietos savivaldos vaidmens Europos integracijoje (2002/2141);

atsižvelgdamas į Europos Komisijos parengtą Europos valdymo baltąją knygą (KOM(2001) 428 galutinis);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Europos vietų ir regionų valdžių kongreso rekomendacijos dėl Europos regionų savivaldos chartijos (CdR 39/2000 fin (1));

atsižvelgdamas į savo 2002 m. liepos 4 d. indėlį, skirtą Europos Konventui (CdR 127/2002 fin);

atsižvelgdamas į Regionų komiteto Konstitucijos reikalų ir Europos valdymo komisijos ir Europos Tarybos Europos vietos ir regionų valdžių kongreso Institucinio komiteto deklaraciją, priimtą 2004 m. rugsėjo 21 d. Prahoje (CdR 202/2004 fin);

atsižvelgdamas į Europos Komisijos parengtą Europos valdymo baltąją knygą (KOM(2001) 428 galutinis);

atsižvelgdamas į 2003 m. sausio 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl regionų ir vietos savivaldos vaidmens Europos integracijoje (P5_TA (2003) 0009-2002/2141(INI));

atsižvelgdamas į 1985 m. spalio 15 d. Europos Tarybos Europos vietos savivaldos chartiją;

atsižvelgdamas į 1997 m. birželio 5 d. Europos vietos ir regionų valdžių kongreso Europos regioninės savivaldos chartijos projektą;

(1) OL C 144, 2001 5 16, p. 5.

atsižvelgdamas į 2003 m. gegužės 22 d. Europos vietos ir regionų valdžių kongreso 154 rezoliuciją dėl prisijungimo prie Europos vietos savivaldos chartijos;

atsižvelgdamas į 2004 m. gegužės 27 d. Europos vietos ir regionų valdžių kongreso rezoliuciją dėl Regionų savivaldos konvencijos projekto;

atsižvelgdamas į 1996 m. gruodžio 4 d. Europos regionų asamblėjos deklaraciją dėl regionalizmo Europoje;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 222/2004 rev), kurį 2005 m. balandžio 22 d. patvirtino Konstitucijos reikalų ir Europos valdymo komisija (pranešėjas p. **José María Muñoa Ganuza**, Baskų krašto vyriausybės pirmininko išorės ryšių įgaliotinis (ES-LDAEF);

1. **KADANGI** įvairių priemonių, susijusių su vertikaliu įgaliojimų paskirstymu įvairiose valstybėse narėse, raida privalo atitikti Europos integracijos proceso reikalavimus;
2. **KADANGI** regionalizacija taip pat privalo užtikrinti didesnę demokratiškumą ir veiksmingumą ekonominės, socialinės ir kultūrinės raidos procese;
3. **KADANGI** egzistuoja siekis sukurti „įvairovėje vieningą“ Europą ir pasiekti, kad Europos viešasis gyvenimas būtų demokratiškesnis ir skaidresnis;
4. **KADANGI** regioninės ir vietos demokratijos stiprinimas išsiplėtusioje Europos Sąjungoje yra vienas iš pagrindinių politinių prioritetų, kurį RK apibrėžė savo trečiajam ketverių metų veiklos laikotarpiui;
5. **KADANGI** keliose savo nuomonėse ir rezoliucijose RK išreiškė nuomonę, kad Sąjunga privalo gerbti regionų savivaldos principą ir su vietos savivalda susijusias teises, nustatytas 1985 m. Europos Tarybos priimtoje Europos vietos savivaldos chartijoje.

Savo 60-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. liepos 6 — 7 d. (2005 m. liepos 7 d. posėdis), vienbalsiai patvirtino šią nuomonę.

1. Regionų komiteto požiūris

principais, atsižvelgiant į įvairius socialinius ir ekonominius, politinius, teisinius ir kultūrinius aspektus;

I DALIS

Valstybių, regionų ir vietos valdžios institucijų įgaliojimų pobūdis ir jų pusiausvyra

Decentralizacijos raida ir įgaliojimų perdavimas, ypač regionų ir vietos valdžios institucijų finansinė nepriklausomybė

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **pažymi**, kad regionų ir vietos valdžios institucijoms būdingi skirtingi statusai, priklausantys nuo regionų istorijos, kultūros bei sandaros principų ir apibūdinantys kiekvienos valstybės teritorinio organizavimo principus;

1.6 **mano**, kad du decentralizacijos proceso aspektai — regioninis ir vietos — turi būti pagrįsti dviem esminiais kriterijais arba dviem bendraisiais pagrindiniais principais: dinamiškumu ir lankstumu;

1.2 **mano**, kad visos šios valdžios institucijos pirmiausiai vadovaujasi demokratijos principais, formuoja kultūrinę įvairovę Europoje ir yra svarbūs partneriai žemyno socialinės ir ekonominės raidos procese;

1.7 **laikosi nuomonės**, kad toks dinamiškumas ir lankstumas atsispindi nuolatiniuose pasikeitimuose, kurie beveik visose ES valstybėse narėse, o ypač neseniai prisijungusiose valstybėse narėse, vyksta konstituciniu, teisiniu ir administraciniu lygiu;

1.3 **pažymi**, kad vietos lygiu egzistuoja vietos savivaldos, municipalinės teritorijos, sostinės, koordinuojančios institucijos, o regionų lygiu — ekonominiai regionai, administraciniai regionai, įstatymų leidybos teises turintys regionai ir t.t., kuriems visiems būdinga skirtinga kilmė ir skirtingos funkcijos. Ši įvairovė dar labiau išaugo ištojus dešimčiai naujų valstybių;

1.8 **mano**, kad decentralizacijos procesas, kuris įvyko ar šiuo metu vyksta naujose valstybėse narėse, gali suteikti didelį impulsą Europos Sąjungos vietos ir regionų demokratijos stiprinimui;

1.4 **mano**, kad centrinės valstybės valdžios ir regionų bei vietos valdžios institucijų įgaliojimų pusiausvyra prisideda prie to, kad šiandieninė visuomenė yra labai sudėtinga. Tai atsispindi ir jų santykiuose ir tų santykių dinamikoje;

1.9 **pažymi** tam tikrą pažangą regioninės ir vietos decentralizacijos procese, ypač konkurencijos, finansinės nepriklausomybės ir institucinių garantijų plėtojimo srityse;

1.5 Todėl **mano**, kad tokie santykiai turėtų būti pagrįsti sąžiningumo, bendradarbiavimo, solidarumo ir papildomumo

1.10 **pripažįsta**, kad Europos integracija įnešė vertingą indėlį į regioninės ir vietos valdžios decentralizavimo procesą valstybėse narėse;

1.11 **pažymi**, kad regionų ir vietos valdžios institucijos gali priimti išipareigojimus ir veiksmingai jų laikytis;

1.12 **mano**, kad įgaliojimų regionų ir vietos valdžios institucijoms perdavimas būtina turi būti susijęs su reikiamų finansinių išteklių perdavimu, kad jos galėtų visiškai prisiimti atsakomybę ir todėl kad dėl išteklių trūkumo neįmanoma tinkamai naudotis šiais įgaliojimais, užtikrinti jų veiksmingumą ir juos subalansuoti įgyvendinti;

1.13 **pažymi**, kad aiškiai išaugo didžiųjų ES miestų ir miestų–regionų įtaka ir ekonominė bei socialinė galia ir mano, kad naujojoje valdymo struktūroje, kurią propaguoja ES, regionų, miestų ir vietos valdžios institucijų santykiai turi tapti glaudesni;

Teisinės garantijos regionų ir vietos savivaldoms ir jų atstovų statusas

1.14 **pažymi**, kad Europos piliečiai vis labiau susitapatina su savo regionu ir vietos savivalda, kadangi jie mano, jog vietos ir regionų valdžios institucijos yra joms artimos ir geriau atstovauja jų interesus;

1.15 Todėl **mano**, kad regionų ir vietos valdžios institucijų nepriklausomybė turi būti garantuota aukščiausiu įstatymų leidybos lygiu ir kad jų atstovų statusas neturi būti keičiamas joms nedalyvaujant;

1.16 **mano**, kad ten, kur regionų ir vietos valdžios institucijų nepriklausomybei taikomos nacionalinės valdžios kontrolės priemonės, kurios galėtų trukdyti šiems atstovams laisvai vykdyti savo pareigas, tokia kontrolė turi būti numatyta konstitucijoje ir valdoma įstatymiškai;

1.17 **pabrėžia**, kad, pasak SKE, RK nariais privalo būti regionų ir vietos valdžios institucijų atstovai, turintys regionų ar vietos savivaldų rinkėjų suteiktus įgaliojimus arba politiškai pavaldūs atitinkamam išrinktam organui;

1.18 **mano**, kad egzistuojančių vietos ir regioninių struktūrų politinius atstovus valstybėse narėse turėtų tiesiogiai rinkti piliečiai arba tokie atstovai turėtų tiesiogiai atsiskaityti atitinkamam išrinktam organui;

Valdymas ir parama Europos piliečiams

1.19 **laikosi nuomonės**, kad regionų ir vietos savivaldos formos yra gyvybiškai svarbus veiksnys plėtojant demokratiją bei gerą valdymą Europos Sąjungoje ir užtikrinant Europos piliečių dalyvavimą valstybės reikaluose;

1.20 **mano**, kad ES Komisija, siekdama gerinti savo sąveikas su visuomene galimybes, turėtų toliau plėtoti reguliarią dialogą su regionų ir vietos savivaldomis, kaip su demokratinėmis valdžios institucijomis, esančiomis arčiausiai piliečių, ir kad tai palengvins esminių gero valdymo principų, tokių kaip atvi-

rumas, dalyvavimas, darnumas ir veiksmingumas, taikymą, kaip numatyta Valdymo baltojoje knygoje;

1.21 **laikosi nuomonės**, kad regionai ir vietos valdžios institucijos, kaip institucijos, atsakingos už Bendrijos politikos įgyvendinimą jų kompetencijos srityse, privalo kuo ankstesniame etape aktyviau ir veiksmingiau įsitraukti į Bendrijos teisės aktų ir Europos Sąjungos politikos rengimą, o po to — ir į jų įgyvendinimą;

1.22 **pažymi**, kad, nors vietos ir regionų valdžios institucijoms pavedama administruoti struktūrinę politiką, joms ne visada suteikiama nepriklausomybė, būtina šiam administravimui vykdyti ir kad didesnė vietos ir regionų veikiančiųjų šalių atsakomybė paskatins geriau suvokti savo išsipareigojimus ir geriau naudoti lėšas;

1.23 be to, **mano**, kad, siekiant užtikrinti veiksmingą struktūrinės politikos administravimą, regionų ir vietos valdžios institucijos privalo dalyvauti formuluojant šią politiką ir priimant su ja susijusius sprendimus;

II DALIS

Europos Konstitucijos pripažinimo regionų ir vietos savivaldos tiesioginis ir netiesioginis poveikis

1.24 **mano**, kad SKE pateiktame plane buvo žengtas pirmas žingsnis aiškesnio įgaliojimų paskirstymo tarp Europos Sąjungos ir valstybių narių link ir kad tuo būdu bus sudarytos sąlygos siekti didesnio skaidrumo, o tai bus naudinga regioninės ir vietos decentralizacijos procesui;

1.25 **mano**, kad SKE aukščiausiu įstatymų leidybos lygiu aiškiai pripažįstama regionų ir vietos savivalda, tuo būdu jai suteikiant konstitucinį statusą. Tai yra svarbus žingsnis siekiant užtikrinti, kad ES patenkintų teisėtus vietos ir regionų savivaldų interesus bei lūkesčius;

1.26 **pažymi**, kad toks vietos ir regionų savivaldos pripažinimas yra bendro pobūdžio ir neapibrėžia konkretaus vietos ir regionų savivaldų vaidmens Europos politikoje ir kad pagal institucijų nepriklausomybės principą tokia teisė yra suteikta valstybėms narėms;

1.27 **mano**, jog, siekiant užtikrinti, kad regionų ir vietos savivalda būtų veiksmingai apibrėžta, valstybės narės privalo konstituciniu, teisiniu ir administraciniu lygiu parengti reikiamus teisės aktus, kad ir nacionaliniu, ir Europos lygiu būtų galima apibrėžti ir plėtoti regionų ir vietos savivaldą;

1.28 **mano**, kad, nepaisant bendro šio pripažinimo pobūdžio, SKE suteikiama galimybė regionų ir vietos valdžios institucijoms aktyviau dalyvauti Bendrijos lygiu ir remiama teisinė vietos ir regionų savivaldos apsauga;

1.29 **mano**, kad SKE sudaro sąlygas tokiam aktyvesniam dalyvavimui Bendrijos sprendimų priėmimo procese nepamirštant, kad pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus pripažįstama ir įtvirtinama vietos ir regionų valdžios institucijų teisė dalyvauti įgyvendinant Bendrijos įstatymus ir politiką ir kad, antra vertus, regionų atstovams ji suteikia galimybę tiesiogiai dalyvauti Europos institucijų sprendimų priėmimo institucijose arba tokiuose konsultaciniuose organuose kaip kad pats Regionų komitetas;

1.30 **mano**, kad tiek tiesioginis kai kurių regionų atstovų dalyvavimas Tarybos ir kitų susijusių institucijų, tokių kaip Coreper, posėdžiuose, tiek vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas visose Tarybos paruošiamuosiose darbų stadijose nacionalinių delegacijų sudėtyje užtikrins geresnę Bendrijos politikos kokybę, ji taps aktualesnė ir veiksmingesnė. Aktyvesnis dalyvavimas padidins pasitikėjimą galutiniu rezultatu ir šias politikas rengiančiomis institucijomis;

1.31 **mano**, kad, atsižvelgiant į SKE jam pavestas užduotis, jis galėtų būti kvalifikuotu tarpininku tarp Bendrijos institucijų ir vietos ir regionų savivaldų, ir su malonumu pabrėžia, kad RK įgaliojimai buvo išplėsti; o tai padės stiprinti regionų savivaldą;

1.32 be to, **mano**, jog šalia to, kad yra pripažįstama RK tiesioginė teisė įteikti bylą Teisingumo teismui dėl teisės aktų, dėl kurių priėmimo pagal Konstituciją numatytos konsultacijos su RK, SKE suteikia galimybę kelioms regionų institucijoms savo šalyse imtis tokio pobūdžio priemonių per nacionalinius parlamentus, jeigu pastariesiems tai atrodo tinkama;

1.33 **mano**, kad SKE užtikrintas subsidiarumo ir proporcingumo principų pripažinimas ir įgyvendinimas vietos ir regionų lygiu išplečia garantijas naudotis įgaliojimais ir kad tuo būdu sudaromos sąlygos Europos Sąjungos sprendimų priėmimą priartinti prie paprastų žmonių ir atitinkamai žmonėms aktyviau dalyvauti Europos procesuose;

1.34 **mano**, kad Europos vietos savivaldos chartija yra labai svarbus instrumentas, kadangi jame nustatomi ir išdėstomi pagrindiniai vietos savivaldos principai, suteikiamos teisinės garantijos vietos savivaldų įgaliojimams ir reikiamų išteklių asignavimui, numatomi decentralizacijos ir demokratinio dalyvavimo plėtros kriterijai bei gairės ir vietos valdžios institucijoms suteikiama galimybė dalyvauti tarptautiniuose procesuose;

1.35 be to, **džiaugiasi**, kad buvo priimta tarptautinė konvencija, apimanti ir Europos vietos ir regionų valdžios institucijų kongreso parengtą Europos regioninės savivaldos chartijos projektą — tuo būdu (lanksčiai ir atsižvelgiant į skirtingas aplinkybes) pripažįstama regionų savivaldos esmė, kuri turėtų suteikti galimybę tinkamai apibrėžti regionų savivaldą pagrin-

džiančius principus, tokius kaip demokratinis teisėtumas, institucinė nepriklausomybė, tinkamas finansavimas ir teisinės garantijos, ir skatinti bendrą regionų dalyvavimą nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygiu;

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **rekomenduoja**, kad valstybės narės išplėstų priemones, skirtas plėtoti regionų ir vietos savivaldą, pasinaudodamos decentralizacijos reformas įgyvendinančių valstybių narių patirtimi;

2.2 **ragina** naujas valstybes nares pasinaudoti kitų ES valstybių patirtimi, o taip pat skatina jas sukurti savo pačių decentralizacijos modelį, kuris atsižvelgtų į joms būdingus nacionalinius bruožus;

2.3 **siūlo** inicijuoti aktyvią strategiją regionų ir vietos savivaldai skatinti, įgyvendinant iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama skatinti Europos Komisiją ir valstybes nares pripažinti sanglaudos politikos tikslų ir demokratiškos decentralizacijos proceso suvienijimo naudą;

2.4 **ragina** valstybes nares aktyviai įgyvendinti regioninę decentralizaciją, kuri palaipsniui apimtų socialinius bei ekonominius, administracinius, istorinius, kultūrinius ir politinius aspektus;

2.5 **kviečia** valstybes nares Regionų savivaldos chartijos pagrindu kurti ir plėtoti regionalizacijos projektą, kuris būtų lankstus ir pritaikytas įvairioms kiekvienoje valstybėje narėje egzistuojančioms aplinkybėms;

2.6 **kviečia** valstybes nares vietos savivaldoms suteikti teisę ir realius įgaliojimus organizuoti ir tvarkyti didelę valstybės reikalų dalį ir nustatyti, kad vietos savivaldos turėtų laisvo, slapto, lygiateisio, tiesioginio visuotinio balsavimo būdu išrinktą organą ir tokiam organui pavaldžią vykdomosios valdžios instituciją;

2.7 **kviečia** to dar nepadariusias valstybes nares pripažinti regionų ir vietos savivaldą savo teisinėse sistemose aukščiausiu įmanomu lygiu ir užtikrinti, kad ši koncepcija būtų įstatymiškai apsaugota pasitelkiant įstatymų leidybos, institucines ir teismines priemones ir kad regioninės savivaldos turėtų finansinius išteklius, būtinus vykdyti jiems patikėtas pareigas;

2.8 **rekomenduoja**, kad politinius valstybių narių esamų vietos ir regionų struktūrų atstovus tiesiogiai rinktų piliečiai ir kad jie būtų pavaldūs atitinkamam išrinktam organui;

2.9 **ragina** valstybes nares numatyti reikiamus teisinius mechanizmus ir imtis reikiamų priemonių, siekiant užtikrinti, kad būtų saugoma, gerbiama ir skatinama jose egzistuojančių kalbų ir kultūrų įvairovė;

2.10 **rekomenduoja**, kad Europos institucijos remtų teritorinę decentralizaciją, kaip vieną svarbiausių veiksnių skatinant kultūrinę įvairovę;

2.11 **kviečia** valstybes nares nustatyti reikiamą tvarką, kuri leistų užtikrinti, kad jų teritorijoje Sąjungos, valstybių narių ir regionų ir vietos savivaldų tarpusavio santykiams būtų taikomi subsidiarumo ir proporcingumo principai;

2.12 **kviečia** valstybes nares per savo nacionalinius parlamentus ir regioninius parlamentus (jeigu tokie egzistuoja) ginti regionų ir vietos savivaldą, kai ES Komisija jiems perduoda savo teisinius pasiūlymus pagal išankstinio perspėjimo sistemą, kad būtų pateikta pagrįsta nuomonė apie subsidiarumo principo laikymąsi;

2.13 **ragina** Europos Komisiją garantuoti reikiamas priemones, skirtas sudaryti geresnes sąlygas regionų ir vietos savivaldoms nuo pradinio etapo dalyvauti rengiant politikas ir įgyvendinant Bendrijos teisės aktus;

2.14 **rekomenduoja**, kad Europos Komisija nustatytų reikiamą tvarką, užtikrinančią regionų dalyvavimą rengiant, priimant, tvarkant ir įvertinant tas struktūrines priemones, kurios jiems turi įtakos;

2.15 **rekomenduoja**, kad ES ir valstybės narės, apibrėždamos ir įgyvendindamos vietos savivaldą, atsižvelgtų į įvairius esamus subjektus, tokius kaip vietos savivaldos, vietos valdžios institucijų koordinuojantys organai, municipalinės teritorijos, sostinės ir t.t.;

2.16 **ragina** valstybes nares, kuriose esama regionų valdžios institucijų, turinčių įstatymų leidybos teises, spartinti politinės decentralizacijos procesą, nustatant reikiamus mechanizmus, kad šios regionų valdžios institucijos galėtų veiksmingai dalyvauti Bendrijos sprendimų priėmimo procesuose;

2.17 **rekomenduoja**, kad būtų plėtojamas didžiųjų miestų ir aukštesniuose lygmenyse esančių politinių ir administracinių

struktūrų bendradarbiavimas (ypač miestų-regionų atveju), kadangi jų kompetencijos sritys, susijusios su ekonominiais, socialiniais ir politiniais interesais, yra artimos ir papildo vienos kitas;

2.18 **kviečia** regionus siekti tęstinio dialogo su didžiaisiais miestais, kad būtų drauge dirbama bendrais rūpimais klausimais, siekiant geriau pasinaudoti Sutartyje dėl Konstitucijos numatytais dalyvavimo galimybėmis;

2.19 **prašo**, kad ES, atsižvelgdama į įvairius vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenis, pagal tai pritaikytų pastarųjų dalyvavimą valdymo srityje;

2.20 organizuojant veiklą **siūlo** atsižvelgti į įvairias regionų ir vietos lygiu esamas aplinkybes, kad būtų galima kuo veiksmingiau reaguoti į naują atsakomybę, kurią jiems suteikia Sutartis dėl Konstitucijos.

2.21 **kviečia** to dar nepadariusias valstybes nares ratifikuoti Europos vietos savivaldos chartiją;

2.22 **ragina** ES patvirtinti reikiamas priemones, siekiant užtikrinti, kad Europos vietos savivaldos chartija būtų įtraukta į Bendrijos *acquis*;

2.23 **ragina** Europos Tarybą ir valstybes nares priimti ir ratifikuoti Regionų savivaldos chartijos projektą kaip tarptautinę konvenciją. Tuo būdu konvencija įgytų savarankišką juridinę vertę ir apsaugą pagal tarptautinę teisę;

2.24 **rekomenduoja**, kad RK sukurtų sistemą, skirtą stebėti Europos vietos savivaldos chartijos taikymą ir Regionų savivaldos chartijos rengimo procesą, siekiant užtikrinti, kad valstybės narės savo teritorijoje galėtų visapusiškai diegti vietos ir regionų savivaldą;

2.25 **rekomenduoja**, kad Bendrijos institucijos vietos ir regionų klausimais užmegztų glaudesnius bendradarbiavimo santykius su Europos Taryba, o konkrečiau — su Europos vietos ir regionų valdžių kongresu;

2.26 **siūlo** toliau plėtoti bendradarbiavimą su Europos vietos ir regionų valdžios kongresu ir kitomis viršvalstybinėmis organizacijomis, susijusiomis su vietos ir regionų savivalda.

2005 m. liepos 7 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl 4-ojo Komisijos pranešimo dėl Europos Sąjungos pilietybės ir dėl Komisijos komunikato dėl Pagrindinių Teisių Agentūros

(2006/C 31/02)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į ketvirtąjį Europos Komisijos pranešimą dėl Europos Sąjungos pilietybės –2001 m. gegužės 1 d. — 2004 m. balandžio 30 d. (COM (2004) 695 final);

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Komisijos ryšius su Pagrindinių Teisių Agentūra (COM (2004) 693 final);

ATSIŽVELGDAMAS į pasiūlymą Europos Tarybos reglamentui dėl Europos Sąjungos Pagrindinių Teisių Agentūros sukūrimo (COM(2005) 280 final);

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. spalio 26 d. Europos Komisijos sprendimą konsultuotis dėl „4-ojo Komisijos pranešimo dėl Europos Sąjungos pilietybės“ ir dėl „Komisijos komunikato dėl Pagrindinių Teisių Agentūros“, priimtą pagal EB steigimo sutarties 265 straipsnio 1 pastraipą;

ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. birželio 30 d. Europos Komisijos sprendimą konsultuotis dėl pasiūlymo Europos Tarybos reglamentui dėl Europos Sąjungos Pagrindinių Teisių Agentūros sukūrimo pagal priimtą EB steigimo sutarties 265 straipsnio 1 pastraipą;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. birželio 15 d. savo agentūros sprendimą įpareigoti Konstitucinių reikalų ir Europos valdymo komisiją parengti nuomonę dėl „4-ąjį Komisijos pranešimo dėl Europos pilietybės“ ir dėl „Komisijos komunikato dėl Pagrindinių Teisių Agentūros“;

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Sąjungos sutartį ir ypač į jos 6-ąjį ir 7-ąjį straipsnius bei į Europos Bendrijos steigimo sutartį, ypač į antrą jos dalį;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. spalio 29 d. Sutartį dėl Konstitucijos Europai, o ypač į jos I–2, I–9 ir I–10 straipsnius bei į pirmos dalies VI antraštę „Pagrindinių Teisių Chartija“ ir į trečios dalies III–129 straipsnį;

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonę dėl „Europos Sąjungos Pagrindinių Teisių Chartijos rengimo eigos“ (CdR 327/1999 galutinis ⁽¹⁾), savo apsisprendimą dėl „Europos Sąjungos Pagrindinių Teisių Chartijos“ (CdR 140/2000 pabaiga ⁽²⁾) ir savo sprendimą dėl „Europos Sąjungos Pagrindinių Teisių Chartijos priėmimo“ (CdR 381/2000 pabaiga ⁽³⁾);

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonę dėl „Europos Parlamento ir Tarybos dėl Europos Sąjungos piliečių bei jų šeimos narių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo valstybių narių teritorijoje“ direktyvos pasiūlymo (KOM (2001) 257 galutinis — 2001/0111 KOD) (CdR 287/2001 pabaiga ⁽⁴⁾);

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonę dėl „3-iojo Komisijos pranešimo dėl Europos Sąjungos pilietybės“ (KOM(2001) 506 galutinis) ir į „Komisijos pranešimą Europos Parlamentui ir Tarybai, atsakingai už direktyvos 94/80/EB, apibrėžiančios balsavimo teisės ir galimybės kandidatuoti į vietas rinkimus nuostatas, taikymą (KOM(2002) 260 galutinis) (CdR 121/2002 pabaiga ⁽⁵⁾);

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonę dėl Europos Sąjungos Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl bendros Europos sąjungos informacijos ir ryšių sistemos“ (KOM (2002) 350 galutinis) (CdR 124/2002 pabaiga ⁽⁶⁾);

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl Europos Sąjungos piliečių bei jų šeimos narių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo valstybių narių teritorijoje;

⁽¹⁾ OL K 156 2000 6 6, p. 1

⁽²⁾ OL K 22 2001 1 24, p. 1

⁽³⁾ OL K 144 2001 5 16, p. 42

⁽⁴⁾ OL K 192 2002 8 12, p. 17

⁽⁵⁾ OL K 73 2003 3 26, p. 64

⁽⁶⁾ OL K 73 2003 3 26, p. 64

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Parlamento Piliietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komisijos pranešimo projektą dėl „Pagrindinių teisių skatinimo ir apsaugos: nacionalinių ir Europos institucijų vaidmuo, įskaitant Pagrindinių teisių agentūrą“ (pranešėja p. K. Gal — LIBE/6/25781);

ATSIŽVELGDAMAS į nepriklausomų ekspertų grupės parengtą pranešimą dėl Europos sąjungos pagrindinių teisių apsaugos 2003m. (CFR-CDF.rafUE.2003.fr);

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonės projektą (CdR 280/2004 rev. 2), priimtą 2005 m. balandžio 22 d. Konstitucinių reikalų ir Europos valdymo komisijos (pranešėja p. **Claude du GRANRUT**, Pikardijos regiono patarėja, Senlis miesto tarybos pirmoji pavaduotoja (PR/EPP);

- 1) **KADANGI** Europos Bendrijos Steigimo Sutarties antroji dalis įsteigia Europos Sąjungos pilietybę; pilietybei yra suteikiamos Europos Sąjungos piliečio, galinčio laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, balsuoti ir būti išrinktam valstybės narės, kurioje jis gyvena, vietos rinkimuose, būti saugomam trečios šalies, kurioje jis gyvena, diplomatinės ar konsulinės atstovybės, jeigu ta šalis, kurios jis turi pilietybę, neturi jokios atstovybės trečioje šalyje, pateikti peticiją Europos Parlamentui ar pasitelkti ombudsmeną; šie teiginiai buvo panaudoti Sutartyje dėl Konstitucijos Europai;
- 2) **KADANGI** pilietybė ir pagrindinių teisių apsauga yra pirmo svarbumo veiksniai; daugelyje valstybių narių vietos valdžios administraciniai vienetai turi nemažų įgaliojimų civilinės teisės, įvairių dokumentų išdavimo, švietimo, policijos, socialinės pagalbos srityje, be kurių nebūtų galima užtikrinti efektyvios pagrindinių teisių apsaugos;
- 3) **KADANGI** būdamas vietos ir regionų valdžios organų atstovu bei demokratijos gynėju ir šalininku bendrijos sprendimų priėmimo procese, Regionų komitetas mano, kad Europos Sąjungos pilietybei įsteigti reikalingų pagrindų įgyvendinimas yra ypač svarbus;
- 4) **KADANGI** Europos Sąjungos pilietybė nepakeičia nacionalinės pilietybės, tačiau turi, kaip ir bendros rinkos bei struktūrinių fondų solidarumo politika, daug teigiamų veiksnių Europos Sąjungos valstybių narių ekonomikai bei valstybių narių piliečiams; Europos Sąjungos pilietybė yra privalumas visiems piliečiams, kurie yra laisvi asmenys, atsakingi ir saugūs ekonomikos ir politikos dalyviai;
- 5) **KADANGI** pagrindinių teisių apsaugos ir skatinimo efektyvumas yra bet kurios demokratijos pagrindas bei išankstinė ir būtina sąlyga laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės įgyvendinimui;
- 6) **KADANGI** Pagrindinių teisių chartijos įtraukimas į Sutartį dėl Konstitucijos Europai sustiprina Sąjungos teisinį išpareigojimą užtikrinti pagrindinių teisių skatinimą visose politicos srityse, kurios priklauso jos kompetencijai;
- 7) **KADANGI** yra būtina užtikrinti Sąjungos piliečiams galimybę naudotis savo teisėmis visoje Sąjungos teritorijoje.

Savo 60-osios sesijos metu, įvykusios 2005 m. liepos 6 — 7 d. (liepos 6 d. posėdyje), vienbalsiai priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto nuomonė

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1.2 **džiaugiasi** Pagrindinių Teisių Chartijos — kuri suteikia piliečiui centrinį vaidmenį Europos projekte ir išskiria visą skyrių pilietybės klausimui spręsti — įtraukimu į sutartį dėl Konstitucijos, kuri jai duoda svarbią juridinę galią ir leidžia visiems Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams apibrėžti Europos Sąjungos pilietybę kaip turinčią naujų teisių ir naujų priklausymo Europos Sąjungos vienetai, formų;

1.1. Pasvarstymai dėl ketvirto Komisijos pranešimo dėl Europos Sąjungos pilietybės

1.1.1 **dėkoja Europos Komisijai** už jos iniciatyvą, kuri visiškai atitinka komiteto prašymą ir kurios dėka yra panaikiamos įstatyminės bazės spragos visose Bendrijos sutartyse (Konsoliduotų sutarčių 22 straipsnis) bei Sutartyje dėl Konstitucijos Europai (III–129 straipsnis);

1.1.3 **konstatuoja**, kad Chartijos pripažintos teisės, papildančios sutarties dėl Konstitucijos teises ir liečiančios kasdienį Europos Sąjungos piliečių gyvenimą, yra mažai žinomos Europos Sąjungos piliečių tarpe;

1.1.4 **sutinka** su visais ketvirto Komisijos pranešimo apie Europos Sąjungos pilietybę pastebėjimais ir **pažymi** visus teigiamus Europos Sąjungos pilietybės ir pagrindinių teisių apsaugos steigimo plėtros elementus;

1.1.5 **pažymi**, kad Konstitucijos sutarties I.10 straipsnis pakartoja ir sutraukia SDK 17–22 straipsnius, aiškina laisvo judėjimo ir rezidencijos, balsavimo ir kandidatūros kėlimo į Europos Parlamento bei vietinius rinkimus, suteikia galimybę išsireikšti savo gimtąja kalba, kuri iki šiol buvo pripažinta tik Europos Sąjungos institucijose, o nuo šiol bus taikoma ir patariamuosiuose organuose;

1.1.6 **džiaugiasi** piliečių ir vietos bei regionų valdžios atstovų dialogo rezultatais, ypač informacijos teikimo jų teisių apsaugos klausimais bei koku būdu vietos savivaldos ir regionų valdžios administraciniai vienetai mano tai įgyvendinti;

1.1.7 **apgailėstauja**, kad ketvirtame Komisijos pranešime dėl Europos Sąjungos pilietybės, kuris teigia, kad reikės įdėti daug pastangų, norint suteikti reikiamą švietimą jaunimui Europos Sąjungos pilietybės klausimais, tačiau nėra minimas vietos savivaldos ir regionų valdžios administracinių vienetų, turinčių tam tikrų įgaliojimų valstybėse narėse, vaidmuo jaunimo švietime;

1.1.8 **konstatuoja**, kad laisvo judėjimo ir apsigyvenimo teisė yra sėkmingai plečiama pagal direktyvą dėl Europos Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių laisvo judėjimo ir apsigyvenimo Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje teisės; tai yra didelė pažanga ir didelis įnašas į reglamentinių aktų sąrašą, ir ši teisė turės būti priimta kiekvienoje valstybėje narėje iki 2006 m. balandžio 20 d.;

1.1.9 **apgailėstauja**, kad nėra minima vietos valdžios organų atsakomybė priimant ir rūpinantis Europos Sąjungos piliečiais toje šalyje, į kurią jie atvyksta: nuo pat jų atvykimo momento — per visą jų buvimo šalyje laikotarpį, o taip pat vykdant įvairius jų ir jų šeimos situacijos bei statuso reglamentinius pakeitimus, kai tuo tarpu vietos valdžia turi, reikalui esant, pasirūpinti jų registravimu, patikrinti jų asmeninių ir profesinių pajamų dydį, būsto klausimą, teisę į socialinę apsaugą per pirmus penkis rezidencijos metus;

1.1.10 **pažymi**, kad direktyva mirties, išvykimo arba skrybių atveju numato kitiems šeimos nariams teisę pasilikti šalyje ir **džiaugiasi**, kad pagal jo nuomonę dėl 2002 m. lapkričio 21 d. direktyvos projekto (CdR 121/2002 pabaiga) buvo įtraukti į šeimos narių sąrašą ir nesusituokę asmenys, kuriems buvo suteiktos toje šalyje, kurioje jie gyvena, tokios pačios teisės, kaip ir susituokusiems asmenims;

1.1.11 **mano**, kad šios priemonės yra visiškai teisėtos, bet kad jų įgyvendinimui reikės tos teritorijos, kurioje gyvena ši šeima, vietos savivaldos valdžios administracinių vienetų socialinės paramos, kurios Europos statymų bazė nenumatė, ir **siūlo**, kad būtų suteikti du metai šios direktyvos įgyvendinimui ir šių problemų išsprendimui;

1.1.12 **yra palankiai nusiteikęs**, kad būtų supaprastinta Europos Sąjungos piliečių, mirusių kitoje Valstybėje narėje, palaikų išvežimo procedūra ir manydamas, kad vietos valdžia turi prisiimti atsakomybę dėl mirusių asmenų palaikų sudėginimo, **teigia**, kad turi būti informuojamas dėl šiuo metu Europos Komisijoje ruošiamo juridinio teksto šiuo klausimu;

1.1.13 **primena**, kad savo trečioje dalyje sutartis dėl Konstitucijos numato vidaus rinkos veikimo ir Europos Sąjungos darbuotojų laisvių principus, kurie užtikrina jų teisę į darbą, ir kad visi apribojimai, numatyti nacionalinės teisės dokumentais, turės būti panaikinti, o ekonomikos ir socialinių reikalų teisės — suderintos;

1.1.14 **konstatuoja**, kad nepaisant to, kad Europos Sąjungos piliečių teisė balsuoti ir kandidatuoti į Europos Sąjungos rinkimus toje šalyje, kurioje jie gyvena, tapo įprastu dalyku, tačiau reikėtų tobulinti 2004m. rinkimams pasitelktas informacines ir pedagogines priemones, kadangi vietos rinkimų organizavimas sukėlė tam tikrų rūpesčių;

1.1.15 **pritaria** Sąjungos piliečių dalyvavimui nacionaliniuose rinkimuose, tačiau mano, kad jam nedera siūlyti šio dalyvavimo sąlygų; **taip pat pritaria** Sąjungos piliečių dalyvavimui regioniniuose rinkimuose ir **yra pasirengęs** svarstyti jų dalyvavimo sąlygas, kas suponuoja minimalaus gyvenimo šalyje laikotarpio ir tinkamo regioninio lygio kiekvienoje valstybėje narėje nustatymą.

1.1.16 **pritaria** politinių partijų plėtrai Europos Sąjungos kontekste, bet **apgailėstauja**, kad nebuvo sušauktas, kai pagal SDK 191 straipsnio antrą pastraipą (?) buvo rengiamas nuomonės dėl politinių partijų finansavimo Europos Sąjungoje projektas;

1.1.17 **džiaugiasi**, kad Europos Parlamentui arba ombudsmenui skirtos peticijos yra sėkmingai sprendžiamos, tačiau **nerimauja**, nes dalis peticijų yra nepriimamos ir nespren-džiamos jokių kitu būdu;

1.2 Pasvarstymai dėl Pagrindinių Teisių Agentūros

1.2.1 **pareiškė norą** pateikti savo nuomonę dėl jos veiklos, užduočių, gegografinės veiklos ir šio naujo organo struktūros, kuris turi ne tik užtikrinti, bet ir plėsti pagrindinių teisių apsaugą visiems valstybių narių, o vėliau ir Europos Sąjungos piliečiams;

(?) 191, Nicos sutarties pakeistas, TCE straipsnis teigia „Politinės partijos yra svarbios Europos kontekste kaip integracijos į Europos Sąjungą faktorius. Jos padeda kurti bendrą Europos sąmonės sąvoką bei išreiškia Europos Sąjungos piliečių norus“. Konstitucijos sutarties I–46 straipsnio 4–a dalis perima šias nuostatas.

1.2.2 **mano**, kad Agentūra turėtų pasirūpinti pakankamai finansiniais ir intelektualiniais ištekliais, kad galėtų veikti visiškai nepriklausomai;

1.2.3 **mano**, kad Agentūros veiklos sritis turėtų apsiriboti Europos Sąjungos teisės ir Pagrindinių teisių chartijos, įtrauktos į sutartį dėl Konstitucijos, taikymu, kadangi sutartis dėl Konstitucijos yra aiškiausias ir paprasčiausias dokumentas, kuriuo remdamasi Agentūra galės saugoti ir puoselėti su Europos Sąjungos pilietybe susijusias teises;

1.2.4 **tikisi**, kad išvengs Chartijoje minimų diskriminacijos formų ir ypač tautinių mažumų diskriminacijos ir pabrėžia, kad reikia itin budriai sekti tokias situacijas, kurių metu pagrindinės teisės yra nuolat pažeidžiamos;

1.2.5 **mano**, kad pagrindinė Agentūros užduotis yra rinkti duomenis ir juos analizuoti, remiantis gerai parinktu, patikimu ir nepriklausomu metodu bei nepriklausomų ekspertų darbo grupės išvadomis;

1.2.6 **yra įsitikinęs**, kad kaip ir buvo pasiūlyta, reikia leisti Agentūrai parengti savo teigiamas ir neigiamas išvadas ir jas pateikti Europos Sąjungos institucijoms, remiantis jų juridiniais ir įstatymiais įgaliojimais;

1.2.7 **mano**, kad Agentūrą turėtų būti tinklu, apjungiančiu tinklus su horizontaliais įgaliojimais, kuris galėtų išvystyti pagrindinių teisių kultūrą, tiek Europos Sąjungoje, tiek valstybėse narėse bei jų regionų ir vietos valdžios institucijose, ir kad, šiai Agentūrai esant, bet kokia institucija, įsteigta konkrečioms pagrindinių teisių aspektams, kaip Genre institutas, būtų prijungta prie jos;

1.2.8 **mano**, kad Agentūros veikla ir išvados neturėtų peržengti Europos Sąjungos valstybių narių bei narių kandidatų teritorijos, kadangi trečiųjų šalių teritorijoje, ypač tose, kuriose norima išplėsti BEŠP, jau veikia įvairios tarptautinės, ypač Jungtinių Tautų organizacijos, kurių veikla tokiu atveju būtų dubliuojama;

1.2.9 tačiau **primena**, kad Agentūrai būtų naudinga susidaryti darbo programą, kurios prioritetai užtikrintų jos darbo efektyvumą;

1.2.10 **palaiko** pasiūlymą, kad Agentūra bendradarbiautų su Europos Taryba ir nacionalinėmis institucijomis, susijusiomis su pagrindinėmis teisėmis bei nepriklausomų ekspertų grupe, o ne pateiktų vienašalią jos pačios iniciatyva atliktą valstybių narių situacijos tyrimą;

1.2.11 **nėra priešiška nusiteikęs** galimam Agentūros dalyvavimui tyrimų atlikime pagal 7 ESS straipsnį, kuris yra taip

pat įtrauktas į Sutarties dėl Konstitucijos I–59 straipsnį, tai yra kai viena valstybė narė labai šiurkščiai pažeidžia Europos Sąjungos veiklos principus bei vertybes ir kai šio tyrimo aiškiai prašo Taryba, Europos Parlamentas arba Europos Komisija, o ne pačios Agentūros parodyta iniciatyva.

2. Regionų komiteto pasiūlymai

REGIONŲ KOMITETAS,

2.1 Dėl Europos Sąjungos pilietybės

2.1.1. **siūlo** įtraukti į sutarties dėl Konstitucijos Europai informacijos kampaniją Pagrindinių teisių chartiją ir pasitelkti į pagalbą vietos ir regionų valdžios administracinius vienetus, kadangi jie gali efektyviai bendrauti su savo teritorijos piliečiais ir yra atsakingi už kasdieninę pagrindinių chartijos teisių apsaugą;

2.1.2. **siūlo** įtraukti vietos ir regionų valdžios administracinių vienetų atsakomybę į procesus, kuriais numatoma užtikrinti laisvą Europos sąjungos piliečių judėjimą nuostatas, kad būtų palengvinta integracija į jų pasirinktą apsigyventi valstybę narę;

2.1.3. **siūlo** suderinti Europos Sąjungos piliečių ekonomines ir socialines teises Europos Sąjungos teritorijoje ir tokiu būdu jas plėsti, bei stebėti su vietos ir regionų valdžios administracinių vienetų pagalba, ar nėra diskriminacijos atvejų;

2.1.4. **kviečia** iš anksto pasirūpinti, su jo pagalba, kokiomis priemonėmis bus sprendžiamas Europos Sąjungos piliečio, apsigyvenusio kitoje šalyje, šeimos teisės pasilikti gyventi roje šalyje šio nario išvykimo, mirties ar skyrybų atveju, bei kokiomis priemonėmis bus jiems užtikrinta socialinė apsauga bei teisė į darbą;

2.1.5. **prašo**, kad miestų merijų atstovai būtų įtraukti į Europos Sąjungos ruošiamą dokumentą dėl Europos Sąjungos piliečių palaikų pargabenimo į tą šalį, kurios jie turi pilietybę, bei palaikų pargabenimo procedūros supaprastinimo;

2.1.6. **siūlo**, kad būtų paruoštos specialios programos, aiškinančios Europos Sąjungos pilietybės ypatumus mokyklose, kad šia programa rūpintųsi Europos Komisija, o jai padėtoją įgyvendinti atitinkamas kompetencijas ir įgaliojimus švietimo srityje turintys vietos valdžios atstovai;

2.1.7 **rekomenduoja**, kad tokios iniciatyvos kaip „Europos pilietybės metai per švietimą“ gautų pakankamai biudžeto lėšų, kurios jas įgalintų vykdyti veiklą tiek Europos, tiek regionų ir vietos mastu;

2.1.8. **siūlo** išplėsti Europos Sąjungos piliečių teises ir apsvaistyti galimybę suteikti Europos Sąjungos piliečiams, gyvenantiems trečiojoje valstybėje narėje, teisę balsuoti ir kelti kandidatūrą į jos regionų ir nacionalinius rinkimus;

2.1.9. **pataria** apsvaistyti kiekvieną atvejį atskirai prieš duodant EEB valstybių piliečiams teisę balsuoti ir kelti kandidatūrą į valstybės narės, kurioje jie gyvena, vietos savivaldos rinkimus;

2.1.10. **siūlo** įteisinti procedūras, kurios leistų Europos Parlamentui arba ombudsmenui persiųsti atitinkamiems valdžios organams (pavyzdžiui, nacionaliniam įgaliotiniui, jeigu jis yra paskirtas, arba vietos regionų ir valdžios atstovams) peticijas ir skundus, kurie neturi teisinio pagrindo, kuriuo Europos Parlamentas ar ombudsmenas būtų sušauktas.

2.2. Dėl Pagrindinių Teisių Agentūros

2.2.1. **siūlo**, kad būsimoji Pagrindinių Teisių Agentūra turėtų pakankamai finansinių ir intelektualinių išteklių, kad galėtų užtikrinti savo efektyvią ir nepriklausomą veiklą;

2.2.2. **pataria** apriboti Agentūros veiklos sritį pagrindinių Chartijos teisių taikymu pagal II-112 sutarties dėl Konstitucijos Europai straipsnį;

2.2.3. **siūlo**, kad, viena vertus, Agentūrą būtų vertinama kaip tinklų tinklas, kuris galėtų išvystyti aktyvią pagrindinių teisių kultūrą tiek Europos Sąjungoje, tiek valstybėse narėse bei jų regionų ir vietos valdžios institucijose, ir kad, siekiant šio

tikslo, visos institucijos, įsteigtos konkrečioms pagrindinių teisių aspektams, būtų prijungta prie jos; bei, kita vertus, kad jos struktūra būtų tokia, kad atitiktų įvairioms pagrindinių teisių sritims, ir kad ji vadovautųsi metine arba daugiamete programa, kuri garantuotų jos efektyvumą;

2.2.4. **prašo**, kad Agentūra ne tik rinktų ir analizuotų duomenis ir informaciją apie valstybes nares nepriklausomu ir patikimu metodu, kad galėtų pateikti pasiūlymus Europos Sąjungos institucijoms, tame tarpe ir Teisingumo Rūmams, bet taip pat būtų įtraukta į pagrindinių teisių plėtros bei švietimo mokyklose programas;

2.2.5. **siūlo** apibrėžti Agentūros veiklos sritį Europos Sąjungos valstybėms narėms;

2.2.6. **skatina** būsimą Europos Sąjungos Agentūrą užmegzti ryšius su nepriklausomų ekspertų darbo grupe pagrindinių teisių apsaugos klausimais ir taip pat su vietos ir regionų valdžios administraciniais vienetais, kurie atitinkamų įgaliojimų dėka galės palengvinti ir pagreitinti Agentūros darbą;

2.2.7. **siūlo**, kad Agentūros veikla apsiribotų 7 EEB straipsniu, kuris buvo perimtas sutarties dėl Konstitucijos Europai I-59 straipsniu, kai prašymas bus aiškiai išreikštas Tarybos, Europos Parlamento ar Europos Komisijos;

2.2.8. **prašo**, kad į būsimos Europos Sąjungos Agentūros administracinę tarybą būtų įtrauktas vienas vietos savivaldos ir regionų valdžios administracinių vienetų atstovas.

2005 m. liepos 6 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Europos Komisijos rekomendacijos dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES

(2006/C 31/03)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „Europos Komisijos rekomendacija dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES“ (COM (2004) 656 final);

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Vadovų Tarybos 2004 m. gruodžio 17 d. sprendimą pradėti stojimo derybas su Turkija 2005 m. spalio 3 d.;

ATSIŽVELGDAMAS į Biuro 2004 m. rugsėjo 28 d. sprendimą pavesti Išorės ryšių komisijai paruošti nuomonę dėl Europos Sąjungos Komisijos strategijos dėl pasiektos pažangos plėtros procese;

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Vadovų Tarybos 2004 m. gruodžio 17 d. išvadas pradėti stojimo derybas su Turkija 2005 m. spalio 3 d. ir į Europos Vadovų Tarybos 2003 m. birželio 19-20 d. Salonikuose priimtas išvadas bei į Europos Vadovų Tarybos 2002 m. gruodžio 12-13 d. Kopenhagoje priimtas išvadas ir Europos Vadovų Tarybos 1999 m. gruodžio 10-11 d. Helsinkyje priimtas išvadas;

ATSIŽVELGDAMAS į Europos Parlamento nuomonę dėl Komisijos rekomendacijos dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei ES (COM (2004) 656 final). A6-0063/2004 final;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. lapkričio 18 d. savo sprendimą dėl derybų su Turkija dėl narystės ES pradžios (CdR 476/2004);

ATSIŽVELGDAMAS į Turkijos vietos institucijų ir Išorės ryšių komisijos seminaro Ankaroje 2004 m. spalio 11 d. išvadas, vadinamąjį Ankaros pareiškimą (CdR 477/2004);

ATSIŽVELGDAMAS į Europos vietos savivaldos chartiją, kurią Turkija ratifikavo 1992 m.;

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonės projektą (CdR 495/2004 rev 1), priimtą Išorės ryšių komisijos 2005 m. balandžio 26 d. (pranešėja p. Helene Lund, Farum miesto tarybos narė (DK/ESP).

SIEKDAMAS pareikšti nuomonę dėl Turkijos pažangos rengiantis narystei vietiniu ir regioniniu požiūriu;

KADANGI:

1. Europos Vadovų Tarybos sprendimas 2005 m. spalio 3 d. pradėti derybas dėl stojimo atvėrė Turkijai perspektyvą, tačiau būtina tolesnė pažanga. Derybos turi vykti siekiant kompromiso.
2. Turkijoje šiuo metu vyksta radikalių pokyčių procesas, apimantis ir vertybes. Turkija gali tapti svari pavyzdžiu Artimųjų Rytų valstybėms kaip šalis, turinti daugiausia musulmonų gyventojų, kurioje taikomi pagrindiniai laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms, pagrindinių laisvių ir teisinės valstybės principai.

3. Turkijos valdžios institucijos panaikino mirties bausmę, ėmėsi visiško kankinimų netoleravimo politikos, atšaukė daugelį nuomonės ir susirinkimų laisvės suvaržymų ir religijos išpažinimo laisvės apribojimų; kurdų kilmės visiems Turkijos piliečiams, įskaitant mažumas, buvo pripažintos tam tikros kultūrinės teisės. Buvo imtasi priemonių siekiant kovoti su administraciniame aparate įsišaknijusia korupcija. Visgi šios pastangos turi būti dar sustiprintos visais valdžios institucijų lygiais. Fizinė ir psichologinė prievarta prieš moteris yra visiškai netoleruotina.
4. Turkija yra centralizuota valstybė, kurioje vietos ir regioniniu lygiu išrinktiems atstovams palikta nedaug įgaliojimų. Be to, įvairiomis plačiomis įstatymais numatytais priemonėmis valstybė gali kontroliuoti vietos institucijas. Daugelyje regionų valstybės paskirti valdininkai, įskaitant gubernatorių, turi daugiau galių nei vietos ar regionų mastu išrinkti atstovai. Vietos institucijų administracinę priežiūrą vykdo vidaus reikalų ministras ir 81 provincijos gubernatorius.
5. Komisija pateikė trimis ramsčiais grindžiamą strategiją. Pirmasis ramstis apima bendradarbiavimą stiprinant ir remiant reformų procesą Turkijoje, ypač susijusį su siekiu ilgam įgyvendinti politinius Kopenhagos kriterijus. Antrajame ramstyje siūlomos derybų dėl narystės su Turkija vedimo specifinės sąlygos. Trečiajame ramstyje siūloma iš esmės sustiprinti politinį ir kultūrinį ES valstybių narių ir Turkijos dialogą. Atsižvelgiant į galimą Turkijos stojimą į ES, svarbiu elementu turi būti laikoma pagalba ir parama kuriant Turkijoje pilietinę visuomenę.
6. Komitetas didžiausią dėmesį atkreipia į tas sritis, kurias apima vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijos sfera; aktyvi Regionų komiteto veikla turi būti orientuota į praktinius klausimus, kuriuos konkrečiai bendradarbiaudami gali išspręsti atitinkami ES ir Turkijos vietos bei regioniniai partneriai. Kartu galėtų būti pasinaudota patirtimi, gauta įgyvendinant partnerystės projektus ir infrastruktūros plėtros projektus.

Savo 60 — oje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. liepos 6 — 7 d. (liepos 6 d. posėdis) priėmė šią nuomonę.

1. Regionų komiteto nuomonė

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **pabrėžia**, kad Turkijai bus taikomi tokie patys kriterijai, kaip ir kitoms šalims kandidatėms, ir **sveikina** reformas, kurias paskutiniaisiais metais įgyvendino Turkijos valdžios institucijos ir kurios padėjo Turkijai pakankamai atitikti Kopenhagos kriterijus ir sudarė sąlygas priimti sprendimą pradėti derybas dėl Turkijos stojimo į ES;

1.2 Turkija paskutiniaisiais metais, ypač po 2002 m. rinkimų, įvykdė daugiau reformų nei ankstesniais dešimtmečiais. Parlamentas priėmė daug įvairių su reformomis susijusių įstatymų, tarp jų administracinės reformos įstatymų rinkinį, taip pat įvairių įstatymų, dekretų ir įsakų, skirtų šioms reformoms įgyvendinti. Kai kurie iš tų įstatymų neįsigaliojo prezidentui pasinaudojus veto teise;

1.3 **pripažįsta**, kad Turkija toli pažengė vykdydama politines reformas, ypač priimdama ilgalaikius konstitucinius ir įstatymų pokyčius, kurie pertvarkė politinę ir teisinę sistemas, bet ji dabar turi pasirūpinti, kad šie įstatymai būtų įgyvendinti;

1.4 **pabrėžia**, kad būtina priimti papildomus teisės aktus;

1.5 **atkreipia dėmesį** į tai, jog Turkija turi siekti, kad faktiškai įsigaliotų ir, visų pirma, būtų tinkamai taikomi numatyti teisės aktai ir kad būtų veiksmingai persekiojami žmogaus teisių pažeidimai. Prieš derybų dėl stojimo pradžių pagal tarptautinę teisę turi būti pripažinta Kipro Respublika.

1.6 **pabrėžia**, kad Turkija pasižymi dideliu skirtumu tarp regionų išsivystymo lygio, kas sudaro papildomus sunkumus visos šalies teritorijos vystymuisi;

1.7 **laikosi nuomonės**, kad po atitinkamos vietos ir regioninių institucijų atstovų ir pilietinės visuomenės konsultacijų kiek įmanoma skubiau turėtų būti priimtas administracinės reformos įstatymų rinkinys;

1.8 **pareiškia**, kad jis siekia konstruktyviai dalyvauti įgyvendinant Komisijos trijų ramsčių strategiją, ypač trečiojo ramsčio priemones, kurių tikslas yra iš esmės sustiprinti politinį ir kultūrinį ES valstybių narių ir Turkijos dialogą, šiame dialoge pilietinei visuomenei turėtų tekti svarbų vaidmuo, o ES turi jį skatinti;

1.9 **sveikina** sustiprintą pilietinės visuomenės dalyvavimą politiniame gyvenime ir **pabrėžia**, kad būtina skatinti pilietinės visuomenės vystymąsi, kuris taip pat apima ir teisę į susirinkimų laisvę;

1.10 **pritaria nuomonei**, kad aktyvesnis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija bei išbandytai veikimo būdais vietos ir regioniniu lygiais skatina demokratiją ir socialinį bei ekonominį vystymąsi;

1.11 **nurodo** sritis, kuriose vietos ir regioninės institucijos gali prisidėti Turkijai rengiantis stojimui:

- a. kvalifikacijos kėlimas ir viešojo administravimo institucijų darbo organizavimas, ypač vietos ir regionų lygiu,
- b. administracinis viešųjų paslaugų valdymas,
- c. regioninė plėtra ir teritorinis suskirstymas,
- d. miestų planavimas,
- e. žemės ūkis, žvejyba ir kaimo plėtra,
- f. aplinkos apsauga, resursų valdymas ir civilinė sauga,
- g. susisiekimas ir energija regioniniu mastu,
- h. KMU skatinimo priemonės,
- i. užimtumo skatinimo priemonės,
- j. priemonės, skatinančios lygybę ir diskriminacijos panaikinimą tiek lyčių, tiek etninių gupių atžvilgiais,
- k. iniciatyvos kultūros ir sporto srityse,
- l. kultūrinio paveldo apsaugos ir globos priemonės,
- m. glaudesnio bendradarbiavimo su piliečiais priemonės,
- n. bendras ir profesinis lavinimas,
- o. sveikatos ir socialinė apsauga,
- p. migracijos srautų valdymas, prieglobsčio ir integracijos politika,
- q. aprūpinimas būstu,
- r. saugumo priemonės,
- s. viešieji konkursai,
- t. vietos demokratija ir piliečių dalyvavimas valdyme;

1.12 **atkreipia dėmesį į tai**, kad vietos ir regioninės plėtros stiprinimas turi didelės reikšmės skatinant ekonominę ir socialinę pažangą visose Turkijos dalyse; šiuo klausimu **mano**, kad valstybinio lygmens užduočių perkėlimo į regionų ir vietos valdymo lygį procesas turi būti skatinamas ir remiamas;

1.13 **pabrėžia** būtinybę laiku pradėti vykdyti pasirengimo stojimui procesą regioniniu ir vietiniu mastu ir atkreipti išskirtinį dėmesį į **aplinkos apsaugos** sritį, kaip vieną svarbiausių ES politikos krypčių, diegiamų ir regioniniu bei vietos mastu; **teigia**, kad aplinkos apsaugos srityje galima būtų pasiekti tam tikros pažangos ir sukurti tinkamą valdymo struktūrą, ir kad šis procesas turi būti neišvengiamai tęsiamas, ypač skiriant dėmesį susijusių institucijų darbo koordinavimo gerinimui;

1.14 **palaiiko nuomone**, kad didžiąją dalį ES teisės aktų nuostatų įgyvendina vietinės ir regioninės valdžios institucijos, kurios, atsižvelgiant į galimą Turkijos stojimą, taps ypač svarbios. Glaudžiai bendradarbiaudamos rengiant projektus valstybių narių vietinės ir regioninės valdžios institucijos gali prisidėti įgyvendinant reformas ir ES politikos kryptis Turkijoje regioniniu bei vietos mastu;

1.15 **pripažįsta** tam tikrus iššūkius, susijusius su Turkijos naryste ES ir bendros žemės ūkio politikos įgyvendinimu atei-tyje, sanglaudos politika ir laisvu darbuotojų judėjimu;

1.16 **pritaria Komisijai**, kad būtina įvertinti pasekmes, parengti veiksmų planą ir numatyti biudžeto bei finansinę programą;

1.17 **pageidauja** intensyvesnio Turkijos vietos valdžios institucijų dialogo, kaip tai vyko su kitomis šalimis kandidatėmis;

1.18 **pabrėžia, kad ypatingą svarbą** turi kankinimų ir smurtavimo visiško netoleravimo politika, mažumų teisių ir laisvių gynimas, religijų išpažinimo laisvė, ypač visų religijų vienodo teisinio vertinimo; visiškas moterų diskriminavimo ir smurto prieš jas uždraudimas bei TDO normų dėl vaikų darbo laikymasis; pabrėžia būtinybę skatinti tolesnį pilietinės visuomenės vystymąsi, kurio neatsiejama dalis yra ir susirinkimų laisvė;

1.19 **pabrėžia** būtinybę stiprinti administracinius gebėjimus vietos ir regionų lygiais, kad būtų užtikrintas efektyvus Bendrijos *acquis* įgyvendinimas ir jo laikymasis.

1.20 **mano**, kad Turkijos vyriausybė turi visiškai ir be išimčių pripažinti visas Europos Sąjungos valstybes nares bei gerbti, nepateikdama jokių sąlygų ar išankstinių reikalavimų, visų be išimties Europos piliečių žmogaus teises ir asmens laisves.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **ragina** Komisiją aktyviai įtraukti vietos ir regionines institucijas įgyvendinant trijų ramsčių strategiją, ypač jos trečiąjį ramstį, kurio tikslas yra iš esmės išplėsti politinį ir kultūrinį ES valstybių narių ir Turkijos dialogą;

2.2 **ragina** Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis, pradėti informacijos kampanija, siekiant informuoti ES piliečius apie santykius su Turkija bei paremti mainų programas, kurios padės ES piliečiams ir Turkijos visuomenei pagerinti tarpusavio supratimą;

2.3 **siūlo** Komisijai panaudoti vietos ir regioninių institucijų patirtį kuriant demokratiją vietose ir formuojant vietos ir regioninę administraciją;

2.4 **rekomenduoja** Komisijai būsimoje ataskaitoje dėl Turkijos 2005 m. pabaigoje nušviesti ir vietos bei regionų valdžios institucijų vaidmenį Turkijoje, taip pat ir prašymą įsteigti savarankišką subnacionalinį lygmenį, kuris būtų glaudžiai susietas su strategijų, nustatančių prioritetus vietos ir regionų vystymuisi, parengimu ir su vėlesniu ES struktūrinių fondų programų bei kitų regionų vystymosi iniciatyvų įgyvendinimu;

2.5 **pritaria** mišraus patarimo komiteto, veikiančio kaip Turkijos vietos ir regionų valdžios institucijų atstovų ir Regionų komiteto tarpininkas, paskyrimui, remiantis ankstesnių šalių kandidačių patirtimi;

2.6 **rekomenduoja** Turkijos vyriausybei paspartinti decentralizuoto valstybės administravimo, kuris vaidina labai svarbų vaidmenį regiono ekonominiame ir socialiniame vystymesi, reformos įgyvendinimą, padaryti tai kuo greičiau, iš esmės ir negrįžtamai;

2.7 **mano**, kad susijusioms institucijoms vykdant reformą turėtų būti suteikti reikalingi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, ir kad kartu ypatingas dėmesys turi būti kreipiamas į labiausiai atsilikusių Turkijos regionų socialinį ir ekonominį vystymąsi;

2.8 **yra įsitikinęs**, kad struktūriniai ir Sanglaudos fondai galėtų padėti Turkijos regionų, ypač esančių pietrytinėje šalies dalyje, socialiniam ir ekonominiam vystymuisi;

2.9 **todėl reikalauja**, kad būtų imtasi konkrečių iniciatyvų remti vietos ir regionines institucijas, administruojančias struktūrinių fondų lėšas; kartu bus prašoma Turkijos vyriausybės skirti bendram finansavimui reikalingas lėšas;

2.10 **ragina** vietos ir regionų lygmens deputatams perduoti daugiau galių ir įpareigojimų, kartu atitinkamai padidinti viešųjų išlaidų, skirtų vietos ir regioninėms institucijoms, dalį;

2.11 **reikalauja** sukurti regioninės plėtros politikos teisinį pagrindą;

2.12 **kreipiasi** į Turkijos vyriausybę ragindamas imtis priemonių, kurios užtikrintų, kad Turkija — taip pat vietos bei regioniniu lygmeniu — galės taikyti Bendrijos teisės aktus;

2.13 **ragina** Turkiją imtis reikalingų priemonių, skirtų išsklaidyti susirūpinimą, kurį galima išžvelgti Komisijos rekomendacijoje, visų pirma susijusį su žmogaus teisių gynimu, pagrindinių teisių įgyvendinimu ir galimybe visiems, įskaitant mažumas, pilnai naudotis teisėmis ir laisvėmis;

2.14 **ragina** Turkijos vyriausybę vystyti ir plėsti vietos ir regionų savivaldos principą, laikantis Vietos savivaldos chartijos, ir užtikrinti neribotą ir tiesioginį piliečių dalyvavimą;

2.15 **tikisi**, jog Turkijos vyriausybė patvirtins, kad prieš pradėdant derybas dėl stojimo, bus pasirašytas Protokolas dėl Ankaros susitarimo adaptacijos;

2.16 **primygtinai ragina** Turkiją atsižvelgti į tarptautinės teisės reikalavimus ir geros kaimynystės principą;

2.17 **ketina** pateikti savo požiūrį dėl Turkijos stojimo į ES iš vietos ir regionų perspektyvos, pasitaikius tinkamai progai, ir **ragina** Europos Komisiją pasikonsultuoti su juo visais atvejais, kai rengiamos reguliariosios ataskaitos.

2005 m. liepos 20 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos (Rumunija)

(2006/C 31/04)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos (KOM(2004) 657 galutinis — SEC(2004) 1200);

atsižvelgdamas į 2004 m. lapkričio 29 d. Europos Komisijos sprendimą pasitarti su juo šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 28 d. Biuro sprendimą pavesti Išorės ryšių komisijai parengti nuomonę dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos;

atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio 16-17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas (Nr. 16238/04);

atsižvelgdamas į Europos Parlamento rezoliuciją dėl Rumunijos pažangos rengiantis narystei ES (KOM(2004) 0657-C6-0151/2004 — 2004/2184(INI));

atsižvelgdamas į Regionų komiteto 2002-2006 m. politinius prioritetus, kuriuose ES plėtra vertinama kaip reikšmingas įvykis, garantuosiantis taiką ir stabilumą bei stiprinantis integracijos procesą visoje Europoje;

atsižvelgdamas į savo 2003 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl Europos Komisijos darbo programos ir Regionų komiteto 2003 m. prioritetų (CdR 6/2003 fin ⁽¹⁾);

atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl dokumentų *Kelias į Sąjungos plėtrą: Europos Komisijos strategijos dokumentas ir ataskaita apie šalių kandidačių pažangą rengiantis narystei ES ir Komisijos ataskaita Tarybai — paaiškinamasis raštas dėl Europos plėtros* (CdR 325/2002 fin ⁽²⁾);

atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato dėl administracinių ir teisminių gebėjimų stiprinimo veiksmų plano ir šalių kandidačių derybinių išpareigojimų vykdymo priežiūros (CdR 244/2002 fin);

atsižvelgdamas į Rumunijos vietos savivaldos institucijų federacijos ir Regionų komiteto bendrą deklaraciją, pasirašytą Bukarešte per 11-ąją Regionų komiteto konferenciją, surengtą atsižvelgiant į būsimąją Europos plėtrą (2001 m. spalio 3 d.) ⁽³⁾ ir RK Esekso seminarą dėl plėtros (2004 m. lapkričio 5 d.) ⁽⁴⁾.

atsižvelgdamas į kalbą *Rumunija ir ES: bendra ateitis, bendri iššūkiai*, kurią pasakė p. Olli Rehn, Europos Komisijos narys, atsakingas už plėtrą (Bukareštas, 2005 m. vasario 28 d.) ⁽⁵⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR.496/2004 rev. 1), kurį Išorės ryšių komisija priėmė 2005 m. balandžio 26 d. (pranešėjas p. Lars Abel, Kopenhagos apskrities tarybos narys (DK, ELP);

savo 60-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. liepos 6 — 7 d. (liepos 6 d. posėdis), priėmė šią nuomonę:

⁽¹⁾ OL C 128, 2003 5 29, p. 53.

⁽²⁾ OL C 128, 2003 5 29, p. 56.

⁽³⁾ CdR 5/2002 EN-LG/LA/lfp.

⁽⁴⁾ RK Esekso seminaras (2004 m. lapkričio 5 d.), Lars Abel, ES plėtra į Rumuniją: decentralizacijos eiga.

⁽⁵⁾ Kalba, pasakyta Ekonomikos studijų akademijoje, Bukarešte, 2005 m. vasario 28 d.

1. Regionų komiteto požiūris

1.1 Bendrosios pastabos dėl plėtros proceso

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1.1 **pritaria** 2004 m. gegužės 1 d. plėtrai, kurios metu prie ES prisijungė dešimt naujų valstybių narių;

1.1.2 **pabrėžia** faktą, kad Bulgarija ir Rumunija priklauso dabartiniam plėtros procesui, nors dėl įvairių priežasčių jų įstojimas įvyks vėliau;

1.1.3 **pritaria** išvadoms ir rekomendacijoms, kurias 2004 m. spalio 6 d. Europos Komisija pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui savo reguliariojoje ataskaitoje ir Strategijos dokumente dėl Bulgarijos, Rumunijos ir Kroatijos;

1.1.4 **remia** įvertinimą, kad Bulgarija ir Rumunija sugebės įvykdyti narystės Europos Sąjungoje išpareigojimus ir atitikti Kopenhagos politinius kriterijus, o taip pat kad jose veikia funkcionali rinkos ekonomika;

1.1.5 **pritaria** ES užsienio reikalų ministrų 2005 m. balandžio 25 d. pasirašytoms Bulgarijos ir Rumunijos stojimo sutartims, kurios šioms dviem šalims 2007 m. sausio 1 d. suteikia teisę tapti ES narėmis; jeigu jos iki to laiko įvykdė visas stojimo sąlygas;

1.1.6 **primena**, kad iki šiol vykusios plėtros pagrindinis praktikoje pasiteisinęs principas buvo individualus tinkamas šalies kandidatės pasiruošimas stojimui;

1.1.7 **pabrėžia**, jog pasibaigus deryboms būtina intensyviai stebėti Bulgarijos ir Rumunijos derybinių išpareigojimų sistemą įgyvendinimą;

1.1.8 **mano**, kad reikėtų, numatant apsaugos sąlygas, nustatyti priemones spręsti rimtoms problemoms, kurios gali atsirasti iki įstojimo ir per pirmuosius trejus metus po įstojimo;

1.1.9 **pripažįsta**, kad Bulgarijai ir Rumunijai nustatyta apsaugos sąlyga, pagal kurią gavus Komisijos rekomendaciją ir valstybėms narėms vienbalsiai priėmus sprendimą stojimo data gali būti atidėta vieneriems metams, yra labai savita, be to, atkreipia dėmesį į tai, kad Rumunijoje iškilus problemoms teisingumo ir vidaus reikalų bei konkurencijos srityse, ši sprendimą taip pat galima priimti kvalifikuota balsų dauguma.

1.1.10 **pabrėžia**, kad pasirašius Stojimo sutartis, Komitetas, į savo veiklą aktyviai įtraukdamas į RK paskirtus stebėtojus, galės aktyviai remti Bulgarijos ir Rumunijos vietos ir regionų valdžios institucijas pasirengimo ES narystei laikotarpiu;

1.1.11 **pareiškia esantis pasirengęs** vykdyti aktyvią informavimo politiką, kad ratifikacijos proceso metu Rumunijos ir Bulgarijos stojimą lydėtų didelis visuomenės pritarimas;

1.1.12 **pritaria** Rumunijos ir Bulgarijos dalyvavimui rengiant Sutartį dėl Konstitucijos Europai ir labai **remia** idėją pradėti teritorinėse bendruomenėse kampaniją, kurios tikslas — paaiškinti ir skleisti žinias apie Konstitucijos tekstą, priklausantį Bendrijos *acquis*, ir kurios dėka būtų kuriama piliečių savimonė apie Europos vertybes ir funkcionavimą;

1.1.13 **pritaria** 2004 m. gruodžio 16-17 d. Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios šalies išvadoms pradėti derybas dėl narystės ES su Kroatija ir **atkreipia dėmesį** į derybų dėl narystės ES pradžios atidėjimą iki tol, kol bus konstatuotas visapusiškas bendradarbiavimas su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai (TBBJT);

1.1.14 **pritaria** 2004 m. gruodžio 16-17 d. Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios šalies išvadoms 2005 m. spalio 3 d. pradėti derybas dėl narystės ES su Turkija;

1.1.15 **numato** galimybę savo nariams remti šalių kandidatų vietos ir regionų valdžios institucijas, besirengiančias stojimui į ES, sudarant partnerystes su jomis.

1.2 Pastebėjimai dėl reguliariosios ataskaitos dėl Rumunijos pažangos rengiantis narystei ES

REGIONŲ KOMITETAS,

a. dėl vietos demokratijos ir decentralizacijos proceso

1.2.1 **pripažįsta**, kad 2004 m. Rumunijoje įvyko teigiamų pokyčių vietinės valdžios srityje, nes buvo išplėsta teisinė bazė, o ypač peržiūrėta Konstitucija, joje numatant dekoncentracijos sąvoką, atnaujinta valstybės valdymo reformos strategija, priimtas pagrindų įstatymas dėl decentralizacijos bei įstatymas dėl prefekto institucijos ⁽⁶⁾;

1.2.2 **sveikina** visų politinių frakcijų patvirtintą bendrąjį sutarimą dėl valstybės valdymo reformos plėtojimo, ypač vietos ir regionų valdžios institucijų nuomones ir išpareigojimus konstruktyviai dalyvauti europiniame Rumunijos stojimo procese, ir **remia** Rumunijos vyriausybę, paskirtą 2004 m. gruodžio mėn., tęsiančią valstybės valdymo ir fiskalinės decentralizacijos procesą ir stiprinančią vietos savivaldą, kaip numatyta Europos vietos savivaldos chartijoje, kurią Rumunija oficialiai priėmė 1997 m.;

⁽⁶⁾ 1991 m. Rumunijos Konstitucija, pakeista 2003 m., pagrindų įstatymas Nr. 339/2004 dėl decentralizacijos, įstatymas Nr. 340/2004 dėl prefekto institucijos.

1.2.3 **atsižvelgia į** priemones, numatytas naujoje vyriausybės programoje (*) dėl valdymo veiksmingumo, sudarant sąlygas visiškam politiniam ir finansiniam skaidrumui vietos lygiu bei vietos valdžios institucijų dalyvavimui nacionaliniame sprendimų priėmimo procese, laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų;

1.2.4 **sutinka** su Europos Komisijos požiūriu, kad finansiniai ir žmogiškieji ištekliai neatitinka poreikių, susijusių su atsakomybės perdavimu vietos lygiui, o tai gali būti pavojinga veiksmingam viešajam valdymui;

1.2.5 **pabrėžia**, kad būtina reikia kvalifikuotų, motyvuotų ir nepriklausomų valstybės tarnautojų vietos ir apskrities lygiu, ir kad reikia skirti atitinkamą finansavimą mokymo programoms, įgaliojimų perdavimui, keičiantis gera praktika tarp ES šalių vietos administracijų ir numatant efektyvias skatinimo priemones;

1.2.6 tuo pačiu metu **pripažįsta**, kad žmogiškųjų išteklių ugdymas šiuolaikiniam valstybės valdymui yra ilgalaikis procesas, tačiau jis yra būtina strateginė priemonė siekiant susidoroti su naujais Europos integracijos iššūkiais bei struktūrinių fondų valdymu;

1.2.7 **reiškia susirūpinimą** dėl „politinės migracijos“ (t.y. tam tikrų deputatų perėjimo į kitas partijas) masto, kurį prieš paskutiniuosius 2004 m. vietos savivaldos rinkimus konstatavo keletas nepriklausomų stebėtojų (**), ir tiki, kad tokią migraciją būtų galima apriboti tiesiogiai ir skaidriai skirstant viešąsias lėšas, remiantis objektyviai nustatytais kriterijais tarp skirtingų valdžios lygių, bei vietos demokratijos kaip vienintelės tinkamos sistemos ilgalaikio funkcionavimo dėka;

1.2.8 **pabrėžia**, kad korupcija nacionaliniu ir vietos lygiu vis dar gali būti susirūpinimo šaltinis, galintis kelti pavojų vietos demokratijai ir viešųjų lėšų bei Europos fondų lėšų valdymui, ir todėl **ragina**, kad ši klausimą atsižvelgtų Europos institucijos;

1.2.9 **labai remia** atnaujintos antikorupcinės strategijos, kurią neseniai paskelbė naujoji Rumunijos vyriausybė, įgyvendinimą, kuris turėtų apimti teisėjų tinkamų atlyginimų nustatymą; **atsižvelgia į** konkrečias priemones, skirtas korupciją skatinančių situacijų skaičiumi sumažinti, kurias ėmė taikyti naujoji vyriausybė vos pradėjusi eiti savo pareigas, taip įrodydama Rumunijos pasiryžimą spręsti šį klausimą kaip prioritetą;

1.2.10 **primygtinai ragina** Rumunijoje dirbančias užsienio bendroves ir valdžios institucijas, kurios susiduria su korumpuotais pareigūnais, prisidėti prie antikorupcinės kovos atsiskaitant mokėti kyšius ir informuojant atitinkamas institucijas;

(*) Rumunijos vyriausybė, 2005-2008 m. vyriausybės programa, 2004 m. gruodžio mėn.

(**) Papildomai prie EK 2004 m. ataskaitos, taip pat žr. Europos vietų ir regionų valdžių kongreso paskutiniąją ataskaitą dėl Rumunijos vietos savivaldos ir regionų tarybų rinkimų, įvykusių 2004 m. birželio 6 d. Šiose ataskaitose nurodoma, kad vietos lygių išrinktų politikų, priklaususių buvusiai valdančiajai socialdemokratų partijai, skaičius išaugo nuo 27 % 2000 m. iki maždaug 80 % 2004 m, CG/Bur (11) 25 Strasbūras, 2004 m. liepos 16 d.

1.2.11 **teigiamai vertina** aktyvų vietos valdžios institucijų dalyvavimą teisės aktų leidybos procese, kurio metu su jomis vyksta veiksmingos konsultacijos prieš pradėdant rengti įstatymus, kurie yra susiję su vietos ir regionų valdžios institucijų interesais ir kompetencijomis;

1.2.12 **remia** Rumunijos vietos valdžios institucijas, kurios siekia aktyvesnio piliečių ir jaunimo dalyvavimo bendruomenės socialiniame ir politiniame gyvenime, ir **skatina** viešųjų kampanijų, skirtų šiuolaikiško viešojo valdymo stiprinimui, rengimą.

b. dėl ekonominės pažangos

1.2.13 **pripažįsta**, kad Rumunija atitiko rinkos ekonomikos kriterijų, ir aktyviai įgyvendindama struktūrines reformas ji įstengs atlaikyti konkurencinį spaudimą ir rinkos jėgų veikimą ES;

1.2.14 **atkreipia dėmesį į** tai, kad Rumunija dar turi pažengti į priekį konkurencijos srityje, **ypač skatindama teisinę ir institucinę sistemą efektyviai veikti**, ir teigiamai vertina priemones, kurių vyriausybė neseniai ėmėsi šiuo klausimu (*), bei tęstinę veiklą, užtikrinančią visiškai patenkinamą administracinį gebėjimą; be to, **pritaria** struktūriniams reformoms, t.y. atnaujintai Nacionalinei restruktūrizavimo strategijai ir Specialiems verslo planams, pagal kuriuos nuo 2005 m. sausio 1 d. iki restruktūrizacijos laikotarpio pabaigos plieno pramonei nebus teikiama valstybės pagalba (**), tačiau **pabrėžia**, kad reikia atsižvelgti ir į socialines pasekmes, kurios gali turėti tiesioginės įtakos teritorinėms bendruomenėm;

1.2.15 **supranta**, kad reikia tobulinti teismų ir viešojo valdymo funkcionavimą, kad būtų sukurta verslui palankesnė aplinka.

c. dėl Bendrijos acquis įgyvendinimo

1.2.16 **sveikina** pažangą, pasiektą rengiantis struktūrinės politikos įgyvendinimui ir teisės aktų, kuriais reglamentuojami metodai ir priemonės tinkamam struktūrinių fondų panaudojimui, priėmimui;

1.2.17 **atkreipia dėmesį į tai**, kad reikia dar daugiau dirbti, stengiantis sustiprinti valdymą vietos ir regionų lygiu, turint omeny, kad reikia užtikrinti tinkamą *acquis* įgyvendinimą tose srityse, kuriose vietos ir regionų valdžios institucijos įgavo kompetencijos, o konkrečiai — viešųjų pirkimų, transporto, infrastruktūros, kelių, aplinkos, socialinės politikos, vaikų apsaugos ir tautinių mažumų apsaugos, sveikatos, švietimo, kultūros ir pasienio bendradarbiavimo srityse;

(*) Konkurencijos tarnybos pirmininko įsakymai Nr. 527/2004 (OL Nr. 64/2005 1 19), Nr. 528/2004 (OL Nr. 82/2005 1 25) ir priimtos Gairės dėl veiksmingesnio metodo taikant konkurencijos taisykles Nr. 36/2005 2 22.

(**) Restruktūrizacijos strategijos santrauka buvo paskelbta 2005 m. vasario 9 d. Oficialiajame leidinyje Nr. 127.

1.2.18 **pritaria** vietos ir regionų valdžios institucijų administracinių gebėjimų sustiprinimui aplinkos srityje, o taip pat glaudesniajam bendradarbiavimui tarp jų ir kitų atitinkamų institucijų, kad būtų įmanoma įgyvendinti Europos teisės aktus pagrindiniuose sektoriuose, tokiuose kaip vandens ūkio ir atliekų tvarkymas, oro kokybė, triukšmas, gamtos apsauga, pramoninė tarša, cheminės medžiagos ir t.t.;

1.2.19 **pripažįsta**, kad buvo padaryta gana teigiamų pokyčių šios politikos srityje ir 2001 m. priimtos Romos strategijos įgyvendinime, ir **pasisako už** glaudesnę koordinavimą tarp vietos ir centro lygio bei veiksmingesnę veiklą apskrities lygiu tokiose srityse, kaip mokymas ir švietimas, atsižvelgiant į kultūrinę ir socialinę kilmę;

1.2.20 **pabrėžia**, kad reikia daugiau konkrečių teigiamų pokyčių vietos, apskrities ir regiono lygiu, siekiant sukurti metodus projektams apibrėžti, valdyti, stebėti bei įvertinti ir ypač bendro finansavimo gebėjimams, kad iki 2007 m. būtų pasiektas reikiamas ES lėšų įsisavinimo lygis;

1.2.21 **pabrėžia**, kad, besirengdamos darbui su struktūriniais fondais, vietos valdžios institucijos turėtų kiek įmanoma geriau pasinaudoti ES pasirengimo narystei finansine parama;

1.2.22 **teigiamai vertina** parengtą 2004-2006 m. Nacionalinį plėtros planą (NPP) kaip gerą pradinį pagrindą planui, kurį būtina parengti norint pasinaudoti struktūriniais fondais, ir **ragina** atlikti išsamesnį tyrimą rengiant 2007-2013 m. NPP, kuris būtų suderintas su Rumunijos sanglaudos politikos koncepcija ir Europos perspektyvomis šioje srityje;

1.2.23 **ragina** skirti itin didelį dėmesį konsultacijų ir partnerystės principams, ypač glaudesniajam ir aktyvesniajam vietos, apskričių ir regionų valdžios institucijų, o taip pat socialinių ir nevyriausybinų partnerių dalyvavimui rengiant 2007-2013 m. Nacionalinį plėtros planą ir veiklos programas, bei vėliau juos įgyvendinant;

1.2.24 dėl to **ragina** vystyti nuosavybės suvokimą ir siekti bendro sutarimo tarp apskričių egzistuojančioje regioninėje struktūroje bei skatinti konkretesnę vietos deputatų dalyvavimą, kad būtų įmanoma įgyvendinti ES programas, parengti būsimąjį 2007-2013 m. NPP, o vėliau valdyti ir naudoti struktūrinius fondus;

1.2.25 **ragina** kurti Rumunijos regioninę politiką remiantis tvirtais pagrindais, kad vietos valdžia būtų ne tik kviečiama, bet ir įpareigota joje dalyvauti bei ginti teritorinių bendruomenių interesus.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS,

2.1 **pritaria** derybų dėl narystės ES užbaigimui ir Stojimo sutarties tarp Rumunijos ir Europos Sąjungos pasirašymui 2005 m. balandžio 25 d. ir **rekomenduoja** visoms ES valstybėms narėms per nustatytą laikotarpį ratifikuoti šią sutartį, kad ES galėtų priimti Rumuniją kaip visateisę narę nuo 2007 m. sausio 1 d.;

2.2 **rekomenduoja**, kad laikotarpiu iki visateisės narystės vyktų diskusijos dėl regioninės politikos išpareigojimų Rumunijoje bei dėl pastangų sustiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų pozicijas taip, kad iki 2007 m. Rumunijoje veiktų veiksmingos vietos administracijos struktūros, sugėbančios sudoroti su narystės ES reikalavimais ir iššūkiais;

2.3 todėl **pritaria** tam, kad Rumunijoje būtų pradėti konstruktyvūs ir į rezultatus orientuoti debatai dėl decentralizacijos ir regionavimo procesų, kuriuose dalyvautų vietos ir centrinės valdžios institucijos bei atitinkamos ES institucijos, siekiamos patobulinti egzistuojančias teritorines struktūras ir sprendimų priėmimo procesą, kad būtų veiksmingai sukurta regioninė politika ir nuo 2007 m. įsisavinti struktūriniai fondai;

2.4 džiaugdamasis, kad stebėtojų teisėmis RK galės priimti 15 narių, atstovaujančių Rumunijos vietos ir regionų valdžios institucijoms, **apgailėstauja, kad** Jungtinio konsultacinio komiteto (JKK) **nepavyko įsteigti reikiamu laiku** su Rumunija;

2.5 **pabrėžia**, kad regioninio transeuropinio bendradarbiavimo tarp valstybių narių ir šalių kandidačių skatinimas yra pagrindas racionaliam struktūrinių fondų paskirstymui bei Europos integracijai apskritai;

2.6 **rekomenduoja** kiek įmanoma greičiau suorganizuoti išvažiuojamąjį renginį Rumunijoje, kurio pagrindinės temos būtų Rumunijos vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimas RK darbe, decentralizacijos procesas ir valstybės valdymo reforma. Šis renginys pasitarnautų kaip atsakas į Rumunijos vietos valdžios institucijų asociacijos kvietimą ir būtų konkretus žingsnis užtikrinant nuolatinę paramą Rumunijos vietos ir regionų institucijoms tiek siekiant tolesnės nacionalinio decentralizavimo proceso pažangos, tiek Rumunijos teisės aktus vietos ir regionų lygiu derinant prie ES *acquis*.

2005 m. liepos 20 d., Briuselis

Regionų komiteto

pirmininkas

Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos

(2006/C 31/05)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl „Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos“ (COM(2004) 657 final — SEC(2004) 1199, 1200);

atsižvelgdamas į 2004 m. lapkričio 29 d. Europos Komisijos sprendimą šiuo klausimu pasikonsultuoti su Komitetu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją dalį;

atsižvelgdamas į 2004 m. rugsėjo 28 d. Biuro sprendimą pavesti Išorės ryšių komisijai parengti nuomonę dėl Europos Komisijos strategijos dokumento dėl plėtros proceso pažangos;

atsižvelgdamas į pirmininkaujančios šalies išvadas, kurias 2004 m. gruodžio 16-17 d. pateikė Europos Vadovų Taryba (Nr.16238/04);

atsižvelgdamas į Europos Parlamento rezoliuciją dėl Bulgarijos pažangos rengiantis narystei (COM(2004)0657-I6-150/2004 — 2004/2183(INI));

atsižvelgdamas į Regionų komiteto 2002-2006 m. politinius prioritetus, kuriuose ES plėtra vertinama kaip reikšmingas įvykis, garantuojantis taiką ir stabilumą bei stiprinantis integracijos procesą visoje Europoje;

atsižvelgdamas į 2003 m. vasario 13 d. savo Rezoliuciją dėl „Europos Komisijos darbo programos ir Regionų komiteto 2003 m. prioritetų“ (CdR 6/2003 fin ⁽¹⁾);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl dokumentų „Kelias į Sąjungos plėtrą: Europos Komisijos strateginis dokumentas ir ataskaita apie šalių kandidačių pažangą rengiantis narystei ES“ ir „Komisijos ataskaita Tarybai — paaiškinamasis raštas dėl Europos plėtros“ (CdR 325/2002 fin ⁽²⁾),

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl „Komisijos komunikato dėl administracinių ir teisminių gebėjimų stiprinimo veiksmų plano ir šalių kandidačių derybinių išipareigojimų vykdymo priežiūros“ (CdR 244/2002 fin),

atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 2 d. Bulgarijos Respublikos ir RK JKK rekomendaciją dėl *Administracinių ir teisminių gebėjimų stiprinimo proceso Bulgarijos Respublikoje* (CdR 33/2004 galut.);

atsižvelgdamas į 2001 m. gruodžio 12 d. su Bulgarijos Respublikos Nacionalinės savivaldybių asociacija pasirašytą bendradarbiavimo deklaraciją;

atsižvelgdamas į 2001 m. gruodžio 11 d. pasirašytą Bulgarijos Respublikos Nacionalinės savivaldybių asociacijos ir Bulgarijos Respublikos Vyriausybės bendradarbiavimo susitarimą,

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 497/2004 rev 1), kurį 2005 m. balandžio 26 d. priėmė Išorės ryšių komisija (pranešėjas — Tilman Tögel (DE/ESP), Saksonijos-Anhalto žemės parlamento narys);

Savo 60-oje plenarinėje sesijoje, vykusioje 2005 m. liepos 6-7 d. (liepos 6 d. posėdis) priėmė šią nuomonę.

⁽¹⁾ OL C 128, 2003 5 29, p. 53.

⁽²⁾ OL C 128, 2003 5 29, p. 56.

1. Regionų komiteto požiūris

1.1 Bendrosios pastabos dėl plėtros proceso

REGIONŲ KOMITETAS

1.1.1 **sveikina** 2004 m. gegužės 1 d. įvykusią Europos Sąjungos plėtrą, kai prisijungė dešimt naujų valstybių narių;

1.1.2 **pabrėžia, kad** Bulgarija ir Rumunija — tai dabartinių plėtros procesų dalis, nors dėl įvairių priežasčių šios valstybės įstos vėliau;

1.1.3 **sveikina** rezultatus ir rekomendacijas, kurias Europos Komisija pateikė 2004 m. spalio 6 d. Tarybai ir Europos Parlamentui savo Reguliarioje ataskaitoje ir Strateginiame dokumente dėl Bulgarijos, Rumunijos ir Kroatijos;

1.1.4 **pritaria** požiūriui, kad Bulgarija ir Rumunija sugebės įvykdyti narystės Europos Sąjungoje išpareigojimus, atitiks Kopenhagos kriterijus ir sukurs veikiančią rinkos ekonomiką;

1.1.5 **pritaria** Europos Sąjungos šalių užsienio reikalų ministrų nutarimui 2005 m. balandžio 25 d. pasirašyti su Bulgarija ir Rumunija stojimo sutartis, kad abi šios valstybės 2007 m. sausio 1 d. galėtų tapti ES narėmis, jei iki to laiko atitiks stojimo kriterijus;

1.1.6 **primena**, kad iki šiol vykusios plėtros pagrindinis praktikoje pasiteisinęs principas buvo individualus atitinkamos šalies kandidatės pasiruošimas stojimui;

1.1.7 **pabrėžia**, jog pasibaigus deryboms, būtina taikyti intensyvią priežiūrą, kad Bulgarijos ir Rumunijos derybiniai išpareigojimai būtų įgyvendinami pagal planą;

1.1.8 **atkreipia dėmesį**, kad Bulgarijos ir Rumunijos įstojimas gali būti atidėtas vieneriems metams, ypač jei teisingumo, vidaus reikalų, administravimo ir konkurencijos teisės srityse nebus įgyvendintos būtinos reformos;

1.1.9 **pabrėžia**, kad jis, pasirašius stojimo sutartis, pasitelkęs jam priklausančius stebėtojus, galės intensyviai remti Bulgarijos ir Rumunijos vietos ir regionų valdžios institucijas ir padės joms prisitaikyti prie Europos Sąjungos reikalavimų;

1.1.10 **pareiškia savo pasiruošimą** vykdyti aktyvią informavimo politiką, kad ratifikuojant Bulgarijos ir Rumunijos įstojimą, būtų pasiektas platus pritarimas;

1.1.11 **nurodo**, kad ši informavimo politika turėtų apimti ir Sutarties dėl Konstitucijos Europai projektą, nes šią Bendrijos

teisyne sudėtinę dalį Rumunija ir Bulgarija įstojus į ES turės ratifikuoti *ipso facto* ir mano, kad abiejose valstybėse vietos ir regionų lygiu turi būti pradėtos informavimo kampanijos, kuriose būtų pateikiamas ir aiškinamas Konstitucijos turinys taip, kad kuo daugiau piliečių žinotų apie Europos Sąjungos vertybes ir jos veiklos metodus;

1.1.12 **sveikina** pirmininkaujančios Europos Vadovų Tarybos 2004 m. gruodžio 16-17 d. išvadas pradėti derybas su Kroatija dėl jos stojimo į ES ir **atkreipia dėmesį į tai**, kad derybų pradžia atidėta iki tol, kol bus patvirtinta, kad ji visiškai bendradarbiauja su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiai Jugoslavijai (TBTB));

1.1.13 **remia** pirmininkaujančios Europos Vadovų Tarybos 2004 m. gruodžio 16-17 d. išvadas pradėti derybas su Turkija dėl jos stojimo į ES 2005 m. spalio 3 d.; **pabrėžia**, kad šios derybos turi vykti ieškant kompromiso;

1.1.14 **numato** savo nariams galimybę, taikant partnerystę su šalių kandidačių regionų ir vietos valdžios institucijomis, paremti šias šalis, joms ruošiantis stoti į ES;

1.2 Pastebėjimai dėl Reguliarios ataskaitos dėl Bulgarijos pažangos rengiantis stojimui (SEC(2004)1199)

REGIONŲ KOMITETAS

1.2.1 **pripažįsta** Bulgarijos pasiekimus ekonomikos srityje bendro ekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų bei ekonomikos augimo atžvilgiu, tačiau taip pat atsižvelgia į vis dar aktualias problemas, atsirandančias dėl per didelio nedarbo;

1.2.2 **tikisi**, kad Bulgarija per likusį laiką ir toliau stengsis pasiruošti stojimui ir itin svarbią reikšmę teiks Komisijos raginimui pagerinti padėtį teisingumo, vidaus reikalų ir administravimo srityse;

1.2.3 **atkreipia dėmesį**, jog Europos Sąjunga kaip stojimo pagalbą suteikia dideles lėšas gebėjimams stiprinti vietos lygiu, kad šiomis lėšomis taip pat būtų remiamas ir spartinamas Europos sanglaudos politikos įgyvendinimas;

1.2.4 **konstatuoja**, kad šiuo metu regionavimo sąlygos labai pagerėjo;

1.2.5 **sveikina** regioninės plėtros įstatymo, kuriuo buvo sukurtas pagrindas regioninei politikai kurti, priėmimą, bei geresnę teritorinio suskirstymo struktūrą, panaudojant statistinį šalies suskirstymą į NUTS I regionus;

1.2.6 **sveikina** dabartines Vyriausybės ir Parlamento pastangas reformuojant viešąjį administravimą ir pripažįsta jų indėlį siekiant veiksmingos regioninės politikos;

1.2.7 **remia** vykdomą viešojo administravimo reformą ir su ja susijusias reformas vietos savivaldos srityje, ir ypač, padarius savivaldos nuosavybės įstatymo pakeitimus, pradėtus žingsnius siekiant stiprinti savo pačių atsakomybę bei gebėjimus ir institucinį bei finansinį savivaldos institucijų savarankiškumą;

1.2.8 **pripažįsta**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų gebėjimų kūrimas yra ilgas procesas, kurį būtina nuolat remti tokiais būdais kaip informavimas, klausymai ir pritaikytos mokymo programos.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **sveikina** stojimo derybų baigimą ir stojimo sutarties pasirašymą tarp Bulgarijos ir Europos Sąjungos ir visoms Europos Sąjungos narėms **rekomenduoja** laiku ratifikuoti šią sutartį, kad Europos Sąjunga 2007 m. sausio 1 d. Bulgariją galėtų pasveikinti tapus visateise jos nare;

2.2 **ragina** Bulgariją ir toliau dėti veiksmingas pastangas, kad ši reforma, kurią vykdančią turi būti labiau atsižvelgiama į subsidiarumo principą, būtų tęsiama, atitinkamai keičiant valstybės nuosavybės įstatymą;

2.3 **rekomenduoja** ir toliau vykdyti decentralizaciją ir atkreipia dėmesį, kad kompetencijos perkėlimą iš centrinės į vietos valdymo ar savivaldos institucijas reikia suprasti ne tik kaip teisių ir pareigų perkėlimą, bet ir kaip struktūrų ir žmogiškųjų bei finansinių išteklių perkėlimą;

2.4 taip pat **rekomenduoja** pereinamoju laikotarpiu Bulgarijos Respublikoje tęsti diskusijas regioninės politikos kompetencijos klausimais bei dėl pastangų stiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų poziciją, kad stojimo metu Bulgariją būtų sukūrusi veiksmingą ir bendrąją rinką atitinkančią vietos valdymo struktūrą;

2.5 **nurodo**, kad vietos savivaldos ir regionų institucijų vaidmens ir kompetencijos stiprinimas, paskirstant ir administruojant nuosavybę, yra sąlyga sėkmingam bendradarbiavimui tarp centrinės valdžios ir vietos institucijų, o tai sukuria geresnes sąlygas Bendrijos priemonėms taikyti ir pasinaudoti struktūrinių fondų parama;

2.6 dar kartą **pabrėžia**, kad vietos ir regionų valdžios institucijų įgaliojimų priimti sprendimus išplėtimas turi būti atliekamas atsižvelgiant į subsidiarumo ir solidarumo principus — tiek tarp centrinės valdžios institucijų ir vietos bei regionų

valdžios institucijų, tiek horizontaliu lygiu tarp regionų ir savivaldybių;

2.7 **nurodo**, kad vietos valdžios institucijos dar labiau raginamos sukurti reikiamą institucinę struktūrą, kuri užtikrintų tinkamą struktūrinės politikos instrumentų panaudojimą. Tokia nuostata visų pirma taikoma steigiant administravimo įstaigas arba atliekant reikiamus institucinius ir (arba) organizacinius pakeitimus, kad vietos valdžios institucijos būtų geriau pasiruošiosios pasinaudoti struktūriniais fondais;

2.8 **nurodo**, kad kuriant efektyvią regionų ir vietos valdžios institucijų struktūrą, kuri užtikrintų kvalifikuotą vietos išteklių panaudojimą, reikia imtis papildomų teisinių ir organizacinių priemonių: skirti atitinkamą finansavimą mokymo programoms, įgaliojimų perdavimui, efektyviomis priemonėmis skatinti gerus santykius su ES šalių regionų ir vietos valdžios institucijomis; taip pat **rekomenduoja** ypatingą dėmesį skirti vietos valdžios nuosavybės apsaugai ir tinkamam struktūrų bei tinklo paslaugų išteklių panaudojimui, kadangi vietos valdžios institucijų finansinis ir ekonominis autonomiškumas yra esminis savivaldos pagrindas;

2.9 **nurodo**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos bei savivaldybės savo įstatymų leidybos veikloje turėtų užtikrinti, kad jų lygiu įsigaliojusių Bulgarijos nacionalinę teisę perkeltos ES teisės normos, kurias reikia priskirti valdžios institucijų ir savivaldybių kompetencijos sričiai. Šią nuostatą būtina taikyti Bendrijos teisės aktams, kurie galioja viešųjų pirkimų, aplinkos, konkurencijos ir socialinės politikos srityse;

2.10 **išreiškia susirūpinimą**, kadangi romų integracija vis dar yra neišspręsta problema ir savivaldybėms teks didžiausia atsakomybės dalis, kad ši problema būtų išspręsta ilgam laikui; **ragina** vietos ir regionų valdžios institucijas atsižvelgti į lygių galimybių principą ir vietos valdymo struktūrose pasiūlyti daugiau darbo vietų šios gyventojų grupės atstovams, tačiau vengti netiesioginės diskriminacijos šiose struktūrose (romai rūpinasi romais);

2.11 **atkreipia dėmesį į tai**, kad siekiant greitesnės romų integracijos, reikia panaudoti savivaldos instrumentus romų bendruomenėse skatinant įgyvendinti priemones, skirtas perimti atsakomybę, pvz., saugumo ir gerovės srityse;

2.12 **primygtinai reikalauja** sukurti ir įgyvendinti ilgalaikes savivaldybių lygiu taikomas programas, skirtas panaikinti atskirtas gyvenamąsias teritorijas (kvartalus) suteikiant žemės sklypus, kuriuose, esant viešos ir privačios partnerystės sąlygoms ir dalyvaujant romams, turi būti statomi šios gyventojų grupės atstovams pritaikyti nauji būstai ir **rekomenduoja**, kad ES šiam klausimui skirtų daugiau dėmesio;

2.13 **nurodo** didelius trūkumus protinę negalią turinčių piliečių integravimo srityje ir savivaldybes **ragina** pripažinti šią problemą ir pagal savo kompetenciją ieškoti tinkamų jos sprendimų būdų;

2.14 **nurodo**, jog atsižvelgiant į Bulgarijos nustatytą ambicingą terminą pateikti Nacionalinį plėtros planą, vietos ir regionų valdžios institucijoms teks ypatinga atsakomybė sudaryti tinkamus vietos ir regionų plėtros planus; tai padės pakoreguoti Nacionalinį plėtros planą ir, iš kitos pusės, sukurs sąlygas, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų lygiomis teisėmis dalyvauti įgyvendinant struktūrinių fondų programas;

2.15 **nurodo**, jog ypatingas dėmesys turi būti skiriamas partnerystės principo taikymui, t. y. didesnei šiame procese dalyvaujančių regioninių, socialinių ir nevyriausybinių partnerių integracijai;

2.16 **rekomenduoja** iš pasirengimo stojimui fondų skirti paramą valdymo struktūrų ir gebėjimų kūrimui; ir **pataria** skiriant šias lėšas tinkamai atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų reikšmę įgyvendinant regionų plėtrai skirtas struktūrinių fondų programas ir kitas iniciatyvas;

2.17 **pabrėžia**, kad konstruktyvus pasikeitimas patirtimi esant dabartiniams partnerystės susitarimams tarp Bulgarijos Respublikos ir ES valstybių narių yra veiksmingo struktūrinių fondų įsisavinimo regionų lygiu pagrindas;

2.18 **taip pat nurodo**, kad siekiant įgyvendinti pateiktas rekomendacijas, reikia dar labiau skatinti ir panaudoti pasikeitimą informacija ir patirtimi esant dabartiniams tiesioginiams partnerystės susitarimams tarp atskirų valstybių narių regionų ir Bulgarijos Respublikos regionų, taip pat ir tiesioginį bendradarbiavimą arba asmeninę ir materialinę pagalbą Bulgarijos Respublikos regionų ir vietos valdžios institucijoms;

2.19 **nurodo**, kad sėkminga kova su korupcija yra ypač svarbi keliant ne tik visuomenės, bet ir ES partnerių, investuotojų bei įmonių pasitikėjimą vietos ir regionų valdžios institucijomis.

2.20 atsižvelgiant į didėjančią informacijos kiekį apie vietos ir regionų politikams iškeltas baudžiamąsias bylas, **rekomenduoja** aktyviai taikyti priemones korupcijos priežastims pašalinti. Šiuo tikslu reikia geresnio lėšų valdymo bei kontrolės priemonių, tačiau būtina atkreipti dėmesį, kad šių sričių išskyrimas yra labai svarbi, bet ne vienintelė galimybė.

2005 m. liepos 6 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė (savo iniciatyva) dėl Bendrijos rekomendacijų projekto dėl oro uostų finansavimo ir pradinės pagalbos regioniniais oro uostais besinaudojančioms oro linijoms

(2006/C 31/06)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į savo Biuro 2005 m. vasario 22 d. sprendimą pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio penktą pastraipą paveda savo Teritorinės sanglaudos politikos komisijai šia tema parengti nuomonę savo iniciatyva;

atsižvelgdamas į Europos Komisijos rekomendacijų projektą dėl oro uostų finansavimo ir pradinės pagalbos regioniniais oro uostais besinaudojančioms oro linijoms;

atsižvelgdamas į 2003 m. liepos 2 d. perspektyvinę nuomonę dėl *Oro uostų pajėgumų* (CdR 393/2002 fin) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl Komisijos pranešimo dėl *Geresnės teisėkūros 2002 m.* ir Komisijos komunikatą dėl *Bendrijos acquis atnaujinimo ir supaprastinimo* (CdR 62/2003 fin) ⁽²⁾;

atsižvelgdamas į nuomonę savo iniciatyva dėl *Mažų kaštų oro linijų ir teritorinės plėtros* (CdR 63/2004 fin) ⁽³⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 76/2005 rev.1), Teritorinės sanglaudos politikos komisijos priimtą 2005 m. balandžio 29 d. (pranešėjas — **patarėjas Gordon Keymer CBE**, Tandridge rajono tarybos vadovas (UK/EPP);

Kadangi:

- 1) nuolatinis regioninių oro uostų gyvybingumas turi aiškų ir didelį poveikį regioninei plėtrai ir teritorinei sanglaudai: jis palengvina susisiekimą tarp regionų; palaiko piliečių mobilumą; skatina ekonominę plėtrą ir užimtumo augimą; prisideda prie turizmo; ir skatina ypač periferinių ir menkiau išsivysčiusių regionų atsinaujinimą,
- 2) pritariama Europos Komisijos pastangoms įveikti dabartinį neaiškumą ir painiavą dėl valstybės pagalbos aviacijos sektoriui,
- 3) šios rekomendacijos turės nemenką poveikį valdžios institucijų gebėjimui suteikti pagalbą regioniniams oro uostams siekiant skatinti ES teritorinę sanglaudą. Atsižvelgiant į šio aspekto svarbą ir į tai, kad rekomendacijos turi oficialaus reglamento poveikį, Tarybai ir Parlamentui reikalingos konsultacijos,
- 4) *Ryanair* ir *Charleroi* byloje tebevyksta teisinė kova, kelianti susirūpinimą, kad šios bylos baigtis gali prieštarauti rekomendacijoms ir taip sukelti dar didesnę sumaištį ir neaiškumą. Neaišku, ar Komisija siekia apriboti valstybės pagalbą, ar tik padaryti ją skaidresnę. Pasirodo, kad Reglamento Nr. 659/1999 19 straipsnio 2 dalis netinka šių rekomendacijų įteisinimui, ir šiuo atveju Komisija turi pagrįsti jų taikymą ir sukurti precedentą,
- 5) Rinkos ekonomikos investuotojo principo (MEIP) rekomendacijose yra tik viena nuoroda. Šis principas skirtas valstybės institucijų veiksams įvertinti, kad nebūtų priimtas toks sprendimas, kokį priimtų „racionalus“ privatus investuotojas. Tuo remiantis tik valstybės finansavimas, didesnis už privataus operatoriaus investicijas, gali būti laikomas valstybės pagalba, ir net tada viešųjų tarnybų išipareigojimai galėtų pateisinti tas papildomas investicijas (pvz., sujungiant salą su žemynu, net jei tas maršrutas veikia nuostolingai),
- 6) pradinei pagalbai, skiriamai naujiems maršrutams, nustatomas trejų metų apribojimas, o mažiems arba periferiniams oro uostams — penkerių metų. Jis rekomendacijose nepagrindžiamas ir yra trumpesnis nei dauguma verslo ir regioninių ekonominės plėtros planų. Tačiau subsidijų neribotam laikotarpiui niekas nesiūlo. Atrodytų, kad automatinis peržiūrėjimas galėtų būti nuosaikus kompromisas. Taip pat 50 proc. maksimalios valstybės pagalbos nustatymas atrodo gana sutartinis ir kai kuriais atvejais gali atsirasti pagrindas padidinti šį lygį,

(1) OL C 121, 2004 4 30, p. 15.

(2) OL C 73, 2004 3 23, p. 38.

(3) OL C 318, 2004 12 22, p. 7.

- 7) rekomendacijų projekte pirmasis naujo maršruto dalyvis gali penkerius metus neišleisti potencialių to maršruto konkurentų, nepaisant to, kad kiti dalyviai gali pasiūlyti geresnes, dažnesnes ir pigesnes paslaugas,
- 8) atrodo, kad draudimas teikti valstybės pagalbą naujiems maršrutams, kai panašus maršrutas jau yra toje pačioje ekonominės traukos zonoje ar gyventojų centre vykdomas iš kito oro uosto, yra sukurtas siekiant apsaugoti esamus operatorius bei oro uostus (ypač nacionalines oro linijas ir svarbius oro uostų centrus) nuo konkurencijos su mažesnių kaštų oro linijomis, kurios skraidina keleivius iš mažesnių to paties regiono oro uostų,
- 9) maži oro uostai turi ribotus administracinius pajėgumus. Šiems oro uostams liepus įvesti visišką ES pranešimų tvarką, būtų nustatyta nepakeliama biurokratinė našta, kuri paveiktų vidaus rinką. Turi būti sudaryta galimybė siekti *de minimis* principo, kuriuo remiantis nereikėtų pranešti apie tam tikro dydžio pagalbą arba iki tam tikros apimties slenksčio veikiančius maršrutus. Pagal tam tikras regionines programas (pvz., Škotijoje) visų tai programai priklausančių oro uostų vardu galima pateikti vieną pranešimą,
- 10) apibendrinant reikia pasakyti, kad rekomendacijos turi būti kuo lankstesnės ir taikomos valstybės paramai pagal jos vertingumą ir atsižvelgiant į konkrečius atvejus, jei regioniniai oro uostai ir regioninės oro linijos padeda kurti konkurencingą ir glaudžią Europos Sąjungą, kurioje nėra per daug biurokratijos,
- 11) šios rekomendacijos nepažeidžia subsidiarumo principo, nors neramu, kad kai kuriais atžvilgiais vietos ir regioninių institucijų laisvė skatinti regioninius oro uostus yra sumažinama.

Šią nuomonę priėmė savo 60-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje liepos 6-7 d. (liepos 7 d. posėdyje):

Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

1. **prašo**, kad Komisija, prieš priimdama sprendimą, peržiūrėtų Tarybos ir Europos Parlamento nuomonę ir atliktų poveikio įvertinimą;
2. **siūlo**, kad, siekdama išvengti galimo prieštaravimo tarp naujų rekomendacijų ir būsimo teisinio sprendimo, Komisija sustabdytų savo rekomendacijų projekto teikimą, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą *Ryanair* ir *Charleroi* apeliacinėje byloje; **rekomenduoja**, kad praėjus dvejiems metams nuo rekomendacijų įsigaliojimo jos būtų peržiūrėtos;
3. **remia** nuostatą, kad neleistina valstybės pagalba (rinkos ekonomikos investuotojo principas) būtų laikoma tik ta valdžios institucijos suteikta pagalba (pagrįsta „vienos kasos“ principu), kuri yra didesnė už tą, kurią galėtų suteikti privatus investuotojas; panašiai siūlo, kad valstybiniai oro uostai, kaip ir privatūs, pirmaisiais metais galėtų patirti nuostolių;
4. **siūlo**, kad pasibaigus 3 (5) metų laikotarpiui visais atvejais būtų atliekamas valstybės pagalbos naujiems maršrutams peržiūrėjimas ir kad kiekvienu atveju būtų sprendžiama dėl

galimybės ją pratęsti (vėl ribotam laikotarpiui) ir suteikti kito pratęsimo galimybę;

5. **atmeta** pasiūlymą, kad pirmasis naujo maršruto dalyvis galėtų iš esmės „užšaldyti“ maršrutą iki penkerių metų ir neišleisti galimų konkurentų;
6. **atmeta** draudimą teikti valstybės pagalbą naujiems maršrutams, kai iš kito tos pačios ekonominės traukos zonos oro uosto (pvz., didelio oro uosto centro) yra vykdomas panašus maršrutas; siūlo paaiškinti „ekonominės traukos zonos“ sąvoką;
7. **siūlo**, kad C ir D kategorijos oro uostams nebūtų taikomi pranešimo reikalavimai; jei nuo šio reikalavimo bus atleisti tik D kategorijos oro uostai, šis atleidimas turėtų būti taikomas ir oro uostams, aptarnaujantiems iki 2 mln. keleivių per metus. Rekomendacijų 92 punkto c papunktyje turėtų būti aiški nuoroda į konkrečius C ir D kategorijos oro uostų, esančių salose, teritorinės sanglaudos poreikius,
8. **rekomenduoja** bendrą *de minimis* principo taikymą ir „tylų pritarimą“ visose rekomendacijose, taip pat vieno pranešimo praktiką keletą oro uostų apimančioms regioninėms programoms.

2005 m. liepos 7 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Valstybės pagalbos regionams gairių persvarstymo

(2006/C 31/07)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į 2005 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento sprendimą konsultuoties su juo dėl „Valstybės pagalbos regionams gairių persvarstymo“ pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnį;

atsižvelgdamas į 2004 m. Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Teritorinės sanglaudos politikos komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu,

atsižvelgdamas į Europos Komisijos konkurencijos generalinio direktorato konsultacijoms skirtą darbo dokumentą dėl Pagalbos regionams gairių persvarstymo,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Trečiasis pranešimas apie ekonominę ir socialinę sanglaudą“ (COM (2004) 107 final),

atsižvelgdamas į Pasiūlymą priimti TARYBOS REGLAMENTĄ, nustatantį bendrąsias Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo nuostatas (COM(2004)492 final) — 2004/0163 (AVC), ir kitus pasiūlymus dėl Europos Komisijos reglamentų, susijusių su Sanglaudos fondu, COM (2004) 494 final — 2004/0166 (AVC), bei Europos regioninės plėtros fondu (ERPF), COM (2004) 495 final — 2004/0167 (COD),

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl „Trečiojo pranešimo apie ekonominę ir socialinę sanglaudą“ (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl „Mūsų bendros ateities kūrimo: 2007-2013 m. išsiplėtusios Sąjungos politikos sunkumai ir biudžeto priemonės“ (CdR 162/2004 fin),

atsižvelgdamas į Barcelonos ir Geteborgo Europos Vadovų Tarybos išvadas, kur valstybės narės susitaria dėl kompromiso mažinti valstybės pagalbos dydį Europos Sąjungoje, orientuodamosi į bendro intereso klausimus, įskaitant ekonominę ir socialinę sanglaudą,

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 77/2005 rev1), Teritorinės sanglaudos politikos komisijos priimtą 2005 m. balandžio 29 d. (pranešėjas Astūrijos kunigaikštystės prezidentas **Vicente Alvarez Areces** (ES/ESP),

Kadangi:

- 1) EB sutarties 158 straipsnyje apibrėžiamas sanglaudos tikslas: „Siekdama skatinti savo visokeriopą darnų vystymąsi, Bendrija plėtoja ir vykdo savo veiklą, padedančią stiprinti jos ekonominę ir socialinę sanglaudą“. Sutarties dėl Konstitucijos Europai III 220 straipsnis į minėtą tikslą įtraukia teritorinę dimensiją;
- 2) nors EB sutartyje valstybės pagalba paprastai laikoma iškreipiančia konkurenciją, ⁽²⁾ kai kurių regionų atveju regioninė parama pateisinama, kai jos konkretus tikslas yra vystyti šiuos regionus ⁽³⁾;
- 3) valstybės pagalbos regionams reguliavimo sistema gali padėti perskirstyti pajamas ir turtą ES pagal Europos ekonominio ir socialinio projektą ir taip sukurti stipresnį pamatą tvariam ekonomikos augimui;
- 4) regioninė pagalba yra vienas iš veiksnių, turinčių įtakos investicijų vietai, o investicijų perkėlimo reiškinys vis dažnėja ir Europos vidaus rinkoje, ir globaliai; į paramą iš valdžios institucijų valstybės pagalbos forma reikėtų žiūrėti iš dviejų perspektyvų: Europos kontekste ir atsižvelgiant į globalizacijos reiškinį;

⁽¹⁾ OL C 318, 2004 12 22, p. 1.

⁽²⁾ EB sutarties 87 straipsnis.

⁽³⁾ Nacionalinės regioninės pagalbos gairės (98/C74/06), OL C 74, 1998 3 10.

- 5) regioninė pagalba gali būti naudingas instrumentas siekiant Lisabonos strategijos tikslų, prisidedant prie subalansuoto pramonės politikos vystymo ES mastu ir siekiant tvaraus augimo sukuriant aukštos kokybės darbo vietas;

priėmė šią nuomonę 60 — ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. liepos 6 — 7 d. (liepos 7 d. posėdyje):

I. REGIONŲ KOMITETO NUOMONĖ

1. Bendros pastabos

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **mano**, kad kalbant apie ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus, nustatytus EB sutarties 158 straipsnyje, valstybės regioninė pagalba yra priemonė, kurią valdžios institucijos gali naudoti savo ekonominei ir verslo politikai vystyti. Šis pripažintas valdžios institucijų gebėjimas turėtų būti koordinuojamas siekiant išvengti didėjančio neatitikimo tarp šalių ir regionų;

1.2 **mano**, kad geriau orientuota valstybės pagalba privalo turėti tris aiškius tikslus:

- a. kompensuoti rinkos nesėkmes, tuo pat metu neiškreipiant konkurencijos;
- b. padėti sumažinti neatitikimą tarp teritorijų;
- c. padidinti įmonių ir teritorijų konkurencingumą.

Kadangi regioninė pagalba pasirodė esanti veiksminga siekiant pirmojo ir antrojo anksčiau nurodytų tikslų, kaip parodė Europos Komisijai žinomi tyrimai, trečiajam tikslui gali prireikti selektyvesnės pagalbos, tokios kaip horizontalioji pagalba (moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra, aplinka, mokymas, užimtumas, MVĮ ir kt.). Tačiau visos šios pagalbos rūšys turėtų būti koordinuojamos atsižvelgiant į tikslus ir veiklą bei skirtos siekti sanglaudos tikslų ES mastu;

1.3 **mano**, kad visa pagalba, suteikta konkrečiai sričiai, turėtų sudaryti strateginių regioninės plėtros planų dalį, kuriuose projektai, aiškiai skatinantys regioninį vystymąsi, išdėstomi pagal prioritetus. Ši pagalba kartu su kitais ekonomiais ir verslo veiksniais turi įtakos bendrovių vietos pasirinkimui ir regionų konkurencingumo didinimui;

1.4 **laikosi požiūrio**, kad sanglaudos politikos srityje pastaraisiais metais pasiekta teigiamų rezultatų ir regioninės valstybės pagalbos gairės kartu su daugiasektorinėmis pagalbos pagrindiniams investiciniams projektams gairėmis padėjo įgyvendinti Europos regioninės politikos tikslus. Todėl Europos

Komisijos vaidmuo stebint valdžios institucijų skirtą pagalbą labai svarbus mažiau klestintiems regionams;

1.5 **mano**, jog norint pasiekti subalansuotą įvairių ES sričių vystymąsi, reikėtų atkreipti dėmesį, kad Europos regionus galima suskirstyti į dvi grupes pagal dvi pagrindines problemas, su kuriomis jie susiduria:

- regionai, turintys konkrečių sunkumų siekiant ekonominio vystymosi ir konvergencijos tikslo Europos lygiu;
- regionai su didesnėmis pajamomis ir turtingesni negu anksčiau minėtieji, kuriems reikia padidinti konkurencingumą, palyginti su konkurencingesniais Europos regionais, ir pasaulio mastu.

a) Pastarųjų metų valstybės pagalbos įvertinimas

REGIONŲ KOMITETAS

1.6 **pažymi**, kad įvairūs tyrimai parodė, jog pastaraisiais metais pagalbos dydis mažiau išsivysčiusiuose regionuose turėjo tendenciją mažėti, o konkurencingesni regionai didina paramą savo įmonėms rengdami įvairias valstybės pagalbos schemas, remdamiesi įvairiomis EB sutartyje numatytomis išimtimis. Tai turėjo nepageidaujamą poveikį, pvz., pastebimas regioninės pagalbos efektyvumo sumažėjimas ir bendras viešųjų išlaidų valstybės pagalbai padidėjimas Bendrijos lygiu.

b) Taisyklės

REGIONŲ KOMITETAS

1.7 **remia** bendruosius principus, kuriuos Komisija priėmė siekiant reformuoti valstybės pagalbos regionams gaires, būtent:

- Susitelkimą į neturtingiausius regionus (25 narių ES);
- Visų regionų konkurencingumą, kaip numatyta atnaujintoje Lisabonos strategijoje;
- Tęstinumą, kartu užtikrinant sklandų perėjimą nuo dabartinės prie naujosios tvarkos;

Bet norėtų įtraukti šį naują principą:

- Būsimų struktūrinių fondų programų papildomumas;

1.8 **mano**, kad regioninės pagalbos gairės numato taisyklių sistemą, kaip koordinuoti kitas horizontalios ir sektorinės pagalbos taisykles ir yra atramos taškai atsakant į įvairius klausimus, dažnai keliamus taikant valstybės pagalbos taisykles. Kitos valstybės pagalbos priemonės turi būti peržiūrimos, kad būtų lengviau pasiektas sanglaudos tikslas ir prisidėta prie žemesnio bendro valstybės pagalbos dydžio Bendrijos lygiu, kaip reikalaujama Stokholmo ir Barselonos Europos Vadovų Tarybų išvadose;

1.9 **mano**, kad Komisijos pasiūlymas įtraukti naujas regioninės pagalbos gaires į reglamentą dėl atleidimo nuo pareigos pranešti galėtų padėti aiškinant ir supaprastinant valstybės pagalbos taisykles, kaip to norima; tačiau rekomenduoja, kad naujos taisyklės turėtų aiškiai numatyti kriterijus, reikalavimus ir ribas, taikomas finansuotinoms investicijoms;

1.10 **mano**, kad pasiūlymas įtraukti ES gaires dėl daugiasektorinės pagalbos pagrindiniams investiciniams projektams į regioninės pagalbos gaires galėtų padėti supaprastinti taikomas taisykles.

c) Naujos ribinės vertės, numatytos Komisijos pasiūlyme

REGIONŲ KOMITETAS

1.11 **atkreipia dėmesį į** Komisijos pasiūlymą dėl didžiausių pagalbos ribinių verčių, pagrįstą valstybių narių įsipareigojimu Stokholmo ir Barselonos Europos Vadovų Taryboje; tačiau **mano**, kad pasiūlymas bendrai sumažinti didžiausias pagalbos ribines vertes, Komisijos išdėstytas konsultaciniuose dokumentuose, gali būti nesuderinamas — ypač kai kuriuose regionuose — atsižvelgiant į ambicingus Lisabonos strategijos tikslus ir su sanglauda susijusias pastangas dėl Sąjungos plėtros poveikio; **mano**, jog tikslą sumažinti bendrą pagalbos dydį būtų galima pasiekti būdu, labiau atitinkančiu Europos politinį projektą, perorientuojant pagalbą link selektyvesnių horizontalių sanglaudos kriterijų, kaip buvo numatyta Europos Vadovų Tarybos viršūnių susitikime;

1.12 **mano**, jog didžiausias pagalbos ribines vertes reikėtų mažinti diferencijuotai, atsižvelgiant į įvairius kriterijus, darančius poveikį regionų ekonominiam vystymuisi;

1.13 **mano**, jog Komisija turėtų numatyti pereinamąsias priemones valstybės pagalbai regionams, atitinkančias naują regionų ekonominę padėtį ir naujus Europos sanglaudos politikos tikslus. Taip regionams, pereinantiems iš vieno statuso į kitą, pagalba būtų mažinama laipsniškai, ir ši regioninės plėtros politikos priemonė padėtų palengvinti teisės į valstybės pagalbą praradimą;

1.14 **mano**, kad ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ES mastu galima pasiekti tik tada, kai skirtingomis sąlygomis tvarkomasi skirtingais būdais. Šiuo požiūriu regioninė pagalba

galėtų kompensuoti nepalankią padėtį, kurioje yra tam tikros Europos vietovės.

Rodikliai:

1.15 **pabrėžia** faktą, kad Komisija vis dar skirsto regionus į grupes pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą, remdamasi bendru vidaus produktu kaip būdu suderinti kriterijus ir žemėlapius su Struktūrinių fondų paskirstymo kriterijais;

1.16 **mano**, kad regionai, kuriems neteikiama pagalba, turėtų būti skirstomi pagal savo konkurencingumą. Siekiant nustatyti konkurencingumo lygį, galima būtų taikyti kitus rodiklius, negu tradiciškai taikomi BVP. Jeigu dėl to nebus nukrypta nuo EB sutarties 87 straipsnio redakcijos ir Europos sanglaudos politikos tikslų, siūloma, kad regiono užimtumo lygis taip pat būtų įtrauktas į orientacinių rodiklių sąrašą. Nereikėtų pamiršti, kad rodiklis, pagal Lisabonos susitarimus nurodytas kaip tikslas, yra užimtumo lygis. Tačiau Komisija galėtų apsvarstyti kitų rodiklių, pavyzdžiui, nedarbo lygio, gyventojų senėjimo ir mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos, taikymą;

Grynoji ir (arba) bendroji dotacija:

1.17 **mano**, jog Komisijos pasiūlymas remtis didžiausiomis pagalbos procentinėmis vertėmis atsižvelgiant į didžiausią dotaciją (kitai nei ankstesniu laikotarpiu, kai buvo atsižvelgta į skirtingas mokesčių sistemas taikant grynosios dotacijos ekvivalento formulę (NGE), užuot, kaip teigia Komisija, sumažinus bendrą pagalbos dydį, padidins skirtumus tarp bendrovių gautinos pagalbos, atsižvelgiant ne į sanglaudos kriterijus, bet į mokesčių sistemas skirtingose šalyse. Čia reikia pažymėti, kad mokesčių našta 25 valstybių narių ES labai skiriasi;

1.18 **mano**, jog supaprastinimas nėra savaime pakankama priežastis atsisakyti NGE apskaičiavimo. Šis apskaičiavimas gautas taikant formulę, dažnai naudojamą dabartiniu programavimo laikotarpiu, per daug neapsunkinančiu pagalboms valdymo. Be to, NGE formulė turėtų būti naudojama apskaičiuojant tikrąjį valstybės pagalbos poveikį regionų vystymuisi.

2. Vietovės, kurioms galėjo būti taikoma išimtis pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **pažymi**, kad Komisija siūlo sumažinti didžiausias pagalbos viršutines ribas ir diferencijuoti pagal tris BVP vienam gyventojui kategorijas, su priemokomis mažoms ir vidutinėms įmonėms; siūlo pataisyti šią nuostatą, kad sumažinti bendrą valstybės pagalbą būtų siekiama perorientuojant ją į labiau selektyvesnius (horizontalius ir su sanglauda susijusius) kriterijus, o ne sumažinant didžiausias pagalbos viršutines ribas;

2.2 **siūlo** ypač apsvaistyti šias įvairias situacijas, reikalaujančias specialaus dėmesio (*);

2.3 pritaria Komisijai dėl 87 straipsnio 3 dalies a punkte išdėstytų nuostatų dėl atokiausiems regionams nustatytų sąlygų, atsižvelgiant į Sutarties dėl Konstitucijos Europai nuostatas;

2.4 tačiau **atkreipia dėmesį**, kad Komisija konkrečiai neapsvarstė tokių regionų kaip salų ir aukštumų regionų, kuriuose gyventojų tankumas yra mažas, kaimo ar pasienio regionų arba tų, kurie yra paveikti regioninių permainų, kurių struktūrinės sąlygos trukdo vystymuisi, padėties;

2.5 **nurodo**, kad regionai, paveikti statistinio plėtros poveikio, yra įtrauktini pagal 87 straipsnio 3 dalies a punktą, kol truks programavimo laikotarpis (**); primena, kad Komisijos naujosios sanglaudos politikos konvergencijos tikslas apima menkiau išsivysčiusias valstybes ir regionus, įskaitant regionus, paveiktus statistinio plėtros poveikio;

2.6 **mano**, kad 75 % BVP vienam gyventojui riba, taikoma valstybės pagalbai, turėtų būti panaikinta statistinio poveikio paveiktiems regionams, lygiai taip pat, kaip reglamento projekto 5 straipsnis daro poveikį bendrosioms Struktūrinių fondų nuostatomis. Todėl visiškai sutaps konvergencijos tikslas, išdėstytas Komisijos pasiūlytuose teisės aktų projektuose, ir pagalbos žemėlapis regioniniais tikslais, kuriame „statistinio poveikio“ regionai skirtųsi nuo kitų konvergencijos tikslo regionų ne tokia intensyvia pagalba, atsižvelgiant į mažesnio dydžio struktūrinių fondų lėšas, kurias jie gautų.

2.7 Kitaip šie regionai ir toliau būtų „baudžiami“, nes įtraukus juos į regionų, klasifikuojamų pagal 87 straipsnio 3 dalies c arba a punktą, sąrašą pagal dabar taikomas valstybės pagalbos reglamentuojančias taisykles, nebus atsižvelgta tik į pagalbos procentinę aukščiausią ribą, kaip nurodyta toliau pateiktame 2.12 punkte. Tai lems ir problemas, susijusias su integravimu į struktūrinių fondų konvergencijos tikslo intervencinių metodų sistemą, įtraukiant regionus, kuriems yra taikomos pagalbos sąlygos, numatytos skirtingose Sutarties 87 straipsnio pastraipose.

a) Priemokos tam tikriems regionams:

REGIONŲ KOMITETAS

2.8 **mano**, kad priemokos taip pat turėtų būti svarstomos ir kitiems regionams, paveiktiems gamtinių, geografinių ar demografinių trūkumų:

— kaimo vietovėms;

— pramonės pereinamojo laikotarpio įtakojamoms vietovėms;

(*) Naujosios Sutarties dėl Konstitucijos III-220 straipsnis.

(**) Kaip nurodyta RK nuomonėje dėl Trečiosios ataskaitos apie ekonominę ir socialinę sanglaudą (CdR 120/2004).

— didelių ar nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms, pavyzdžiui:

— labai retai apgyvendintiems toliausiai į šiaurę esantiems regionams;

— salų regionams;

— pasienio regionams;

— kalnuotiems regionams.

b) Veiklos pagalba:

REGIONŲ KOMITETAS

2.9 **nurodo**, kad dabartinės regioninės pagalbos gairės numato, jog „išimtiniais atvejais tokios pagalbos gali nepakakti pradėti regionų vystymosi procesą, jeigu struktūriniai atitinkamo regiono trūkumai yra per dideli. Tik tokiais atvejais regioninė pagalba gali būti papildyta veiklos pagalba“ (**);

2.10 **primena**, kad aplinkybės, kurias reikia įvertinti nustatant, ar struktūriniai trūkumai yra „pernelyg dideli“, nurodomos Sutarties dėl Konstitucijos III-220 straipsnyje;

2.11 **pažymi**, kad pasiūlyme dėl naujų regioninės pagalbos gairių panaikinamas bendras draudimas veiklos pagalbą skirti atokiausiems ir retai apgyvendintiems regionams. Tačiau neminimi kiti aiškūs struktūriniai trūkumai, pavyzdžiui, būdingi saloms, pasienio ar kalnuotiems regionams. Regionų su nuolatinių trūkumais atveju būtų tikslinga nereikalauti, kad veiklos pagalba būtų mažėjanti ir laikina.

c) Kitos pasekmės regionams, kurie nebeskirstomi pagal 87 straipsnio 3 dalies a punktą

REGIONŲ KOMITETAS

2.12 **pabrėžia** faktą, kad nebeskirstant regionų pagal 87 straipsnio 3 dalies a punktą, bus ne tik sumažinta pagalbos procentinė dalis, bet įvairiose horizontaliose ir sektorinėse programose bus prarastos ir procentinės priemokos, ir tikrų draudimų ar apribojimų išimties, pavyzdžiui, dėl veiklos pagalbos, pagalbos bendrovėms, turinčioms sunkumų, *ad hoc* pagalba ir kt.;

2.13 **ragina** Komisiją patikrinti, ar gamtinių, struktūrinių ar demografinių sunkumų turintys regionai, kurie daugiau nebus skirstomi pagal 87 straipsnio 3 dalies a punktą, galėtų pasinaudoti palankesnėmis sąlygomis, negu yra suteiktos tokiems regionams.

(*) Nacionalinės regioninės pagalbos gairių (98/C74/06), įvado 5 dalis.

3. Vietovės, kurioms galėtų būti taikoma išimtis pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą

REGIONŲ KOMITETAS

3.1 **pritaria** nuostatai, kad Komisija nori pakoreguoti gyvenotojų, gyvenančių regionuose, kuriems taikomas 87 straipsnio 3 dalies c punktas, procentą įtraukdama visus regionus, kuriems nebetaikomas 87 straipsnio 3 dalies a punktas; tačiau mano, jog statistinio plėtros poveikio paveiktiems regionams faktiškai turėtų būti taikomas 87 straipsnio 3 dalies a punktas, ir jie neturėtų būti įtraukti į šį skirsnį;

3.2 **pakartoja savo raginimą**, kad, kaip teigiama RK nuomonėje dėl trečiojo pranešimo dėl sanglaudos, „gamtinių sąlygų paveiktiems regionams“ (regionams, nebepatenkantiems į 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo sritį dėl ekonominio augimo), turėtų būti „taikomas perėjimas nuo 87 straipsnio 3 dalies a punkto į 87 straipsnio 3 dalies c punktą pagalbos teikimo laikotarpiu“. Šiame perėjimo procese pagalbos diferencijavimą ir intensyvumą reikėtų suderinti su pagalba, numatyta statistinio efekto paveiktiems regionams;

3.3 **mano**, jog tarp regionų, kuriems taikoma išimtis pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą (regionų, anksčiau patekusių į 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo sritį), turėtų būti apsvarstyti tokie konkretūs atvejai:

- regionai, kurie nebepatenka į 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo sritį dėl ekonominių priežasčių, kai pasibaigia 3.2 punkte nurodytas pereinamasis laikotarpis;
- regionai, kurie ne tik nebepatenka į 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo sritį, yra:
  - vietovės, kuriose gyventojų tankumas yra mažas;
  - salos, pasienio ar kalnų vietovės;
  - kaimo vietovės ir pramonės permainų paveiktos vietovės.

3.4 **mano**, kad šie regionai turėtų pasinaudoti priemonėmis, viršijančiomis didžiausias bendrosios pagalbos ribines vertes;

3.5 taip pat **prašo**, kad teritorijos, atsidūrusios didelėse ekonominėse krizėse, laikinai būtų tinkamos gauti pagalbą pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą; tai būtų taikoma situacijoms, susijusioms su didelio masto restruktūrizavimo priemonėmis (pvz., didelės bendrovės uždarymas prarandant daug darbo vietų);

3.6 taip pat **prašo**, kad regionai, turintys kai kuriuos iš pirmiau nurodytų trūkumų, kai BVP vienam asmeniui yra nedidesnis kaip 100 % arba užimtumo lygis yra neįprastai žemas, laikinai būtų laikomi tinkamais pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą. Komisija turėtų periodiškai peržiūrėti ekonominius regionų rodiklius, siekdama įvertinti regionų tinkamumą gauti pagalbą pagal regioninės pagalbos gaires, atsižvelgiant į ekonomikos augimą ir nedarbo lygį;

3.7 prašo, kad regionai, kuriuose gyventojų tankumas yra mažas, ir salos, kurios nepatenka į 87 straipsnio 3 dalies a punkto taikymo sritį, būtų įtraukti į tinkamų regionų pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą sąrašą ir jie galėtų gauti veiklos pagalbą transporto sektoriui, kuri nebūtų laikina arba nemažėtų;

3.8 **mano**, kad skirtingos kiekvieno regiono problemos turėtų būti vertinamos pagal įvairius kriterijus siekiant nustatyti regiono konkurencingumo ir ekonominio augimo potencialą, o valstybės pagalba turėtų būti lanksčiai teikiama pagal šiuos kriterijus.

4. Vietovės, kurioms taikomas regioninio konkurencingumo ir užimtumo tikslas

REGIONŲ KOMITETAS

4.1 pritaria Komisijos sprendimui laikytis teminio požiūrio, o ne paremto pasirinktomis geografinėmis vietovėmis, kad būtų pasiektas konkurencijos politikos, regioninės politikos ir Lisabonos bei Geteborgo tikslų tarpusavio nuoseklumas;

4.2 atsižvelgdamas į nuostatą, pagal kurią regionai, kuriems netaikomi 87 straipsnio 3 dalies a ir c punktai, gali būti laikomi tinkamais horizontaliai pagalbai gauti pagal paskutiniuose Europos Vadovų Tarybos susitikimuose nustatytus tikslus, **ispėja**, kad norint pasiekti regioninės politikos tikslų, gali tekti atsižvelgti į ekonominę padėtį ir teritorinius skirtumus;

4.3 todėl **siūlo** skirstyti regionus pagal jų konkurencingumo lygį, kad horizontali pagalba būtų gaunama diferencijuotai;

4.4 **mano**, kad siekiant tikro suderinamumo tarp konkurencingumo ir regionų politikos, kriterijai teritoriniam regionų, kuriems netaikoma pagalba, skirstymui turėtų būti įtraukti į naująsias regioninės pagalbos gaires, ir kad horizontaliose programose būtų sudaromos palankesnės sąlygos regionams, kurių konkurencingumo lygis žemesnis, remiantis regioninės pagalbos gairėse išdėstyta klasifikacija. Šios palankesnės sąlygos galėtų apimti priemokas, viršijančias pagalbos, numatytos horizontaliose programose, ribas;

4.5 **atreipia** Komisijos dėmesį į faktą, kad jos paskutiniame pasiūlyme dėl didžiausių regioninės pagalbos ribinių verčių vienintelis aptartas procentinis padidėjimas buvo mažoms ir vidutinėms įmonėms netinkamuose pagalbai gauti regionuose. Tokia nuostata skiriasi nuo nuostatos dėl planuojamo didelio sumažinimo tinkamiems pagalbai gauti regionams (ypač įtakotiems statistinio ir natūralaus poveikio);

4.6 **mano**, kad Sutartyje apibrėžti sanglaudos politikos tikslai reikalauja skirtingo požiūrio, atsižvelgiant į įvairias realiai susiklosčiusias situacijas ir problemas; **ragina** Komisiją kiekvienam regionui nustatyti skirtingas sąlygas pagal jo vystymosi ir konkurencingumo lygį;

4.7 **pabrėžia** atvejus, kai pagalbos negaunantys regionai turi sausumos sieną su pagalba gaunančiu regionu; **prašo**, kad tokiais atvejais, parengiant diferencijuotas didžiausias procentines pagalbos dalis kaimyniniams regionams, būtų atsižvelgiama ir į kitus parametrus, kuriais remiantis būtų galima palyginti regionų ekonominius ir konkurencinius pajėgumus. Tai padėtų užkirsti kelią atvejams, kurių negalima pateisinti atsižvelgiant į Europos sanglaudos politiką;

4.8 **ragina** nustatyti bendros valstybės pagalbos dydį pagal regionų konkurencingumo lygį. Šis skaičius turėtų būti nustatomas pagal BVP vienam gyventojui ar pagal gyventojų skaičių.

5. Regioninės pagalbos ir horizontalios programos

REGIONŲ KOMITETAS

5.1 **prašo** panaudoti horizontalią pagalbą (moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra, aplinka, užimtumas, mokymas, MVĮ ir kt.) tiems regionams, kurių ekonominio augimo lygis ar konkurencingumas žemesnis, kad būtų pasiekti Lisabonos ir Geteborgo susitikimuose numatyti strateginiai tikslai; dėl to, reikėtų ypač pabrėžti įvairių taisyklių, reglamentuojančių regioninę ir horizontalią pagalbą, derinimą;

5.2 **prašo** apvarstyti galimybę skirti pagalbą gaunantiems ir jos negaunantiems regionams diferencijuotas ir įvairių regionų padėti atitinkančias priemokas, viršijančias pagalbos ribines vertes, numatytas įvairiose horizontaliose pagalbos programose, skiriant ypatingą dėmesį ir leidžiant didesnę lankstumą technologinių naujovių centrams;

5.3 **mano**, kad *de minimis* pagalba, nedidelė ar ribotą poveikį Bendrijos prekybai turinti pagalba viena negali kompensuoti konkretaus regiono žemo vystymosi lygio; priešingai, ši pagalbos rūšis gali būti labiau naudojama šalyse ar regionuose, turinčiuose didesnių finansinių pajėgumų ir todėl aukštesnius gerovės rodiklius;

5.4 todėl **siūlo** Europos Komisijai išanalizuoti ir atsižvelgti į šios rūšies pagalbos poveikį regionų vystymuisi.

6. Sektorinė pagalba ir regioninis vystymasis

REGIONŲ KOMITETAS

6.1 **pabrėžia** faktą, kad kai kuriuose sektoriuose suteikta pagalba daro ypač didelę įtaką ekonominei regionų raidai, pvz., pagalbos transporto sektoriuje atveju; **atkreipia dėmesį** į pagalbą pigių skrydžių avialinijoms ir jūrų transportui, galinčią paspartinti regionų, turinčių didesnių ekonominių problemų, kurias dažnai sukelia geografinės kliūtys, vystymąsi;

6.2 **siūlo** dėti konkrečias pastangas šioje srityje, kad visa pagalba, turinti įtakos regionų vystymuisi, būtų veiksminga

koordinuojama, siekiant užtikrinti palankias sąlygas sektorinei pagalbai, teikiamai menkiau išsivysčiusiuose, mažiau konkurencinguose regionuose;

6.3 **pritaria** Europos Komisijos pastangoms rengti valstybės pagalbos reguliavimo programą bendros ekonominės svarbos paslaugoms. Taip pat pageidaujama, kad mažiau klestintiems regionams ir regionams, turintiems rimtų ir nuolatinių gamtinių arba geografinių kliūčių, būtų sudaryta palankesnė programa savo bendros ekonominės svarbos paslaugoms plėsti bei tikrai aiški ir išsami struktūra paslaugoms, turinčioms didelės ekonominės svarbos, kad atskirtų jas nuo paslaugų, kurios tokios svarbos neturi;

6.4 **mano**, kad išimtis dėl pranešimo apie viešųjų paslaugų kompensavimą turėtų būti taikoma ir bendros svarbos paslaugoms, kurios priklauso valdžios institucijų esminio darbo sričiai, pirmiausia paslaugoms, susijusioms su būstų suteikimu socialiniai remtiniams asmenims, valstybinėmis ligoninėmis, švietimu ir bendrus socialinius interesus tenkinančiomis paslaugomis. Komisija turėtų padidinti pranešimų teikimui taikomas ribas. Pranešimą reikėtų teikti *ex post*. Tokia oficiali tvarka neturėtų neigiamo poveikio teikiant esmines paslaugas, kurias kitais atvejais būtų trukdoma teikti.

7. Pagalbos rūšys

REGIONŲ KOMITETAS

7.1 **primena**, kad regioninė pagalba teikiama kaip tiesioginė pagalba investicijoms arba su investicijomis susijusio užimtumo pagalba. Tačiau ir kitos paramos priemonės pasirodė esančios itin naudingos didinant verslumą ir skatinant našias investicijas ekonominėms sąlygoms pagerinti; tai taikoma dalyvavimui įmonių akciniame kapitale, regioniniams rizikos kapitalo fondams, verslo inkubatoriams, garantijoms, prieinama kaina perkamai pramoninės paskirties žemei (ypač regionuose, kur ji labai brangi), ir kt.;

7.2 **ragina** Komisiją apvarstyti galimybę regioninę pagalbą papildyti naujomis paramos formomis, kurios optimizuotų viešųjų lėšų naudojimą ir mažiau veiktų konkurenciją.

8. Pagalba ir perkėlimas

REGIONŲ KOMITETAS

8.1 **džiaugiasi galėdamas pažymėti**, kad pasiūlyme dėl naujų Bendrijos struktūrinių fondų reglamentų nustatomas reikalavimas investicijas skirti septynerius metus, Bendrijos pagalbą konfiskuojant, jei bendrovė gavėja persikelia į kitą vietovę prieš baigiantis šiam terminui. Tačiau, atsižvelgiant į įvairių sektorių technologinius ypatumus, galėtų būti padaryta išimtis.

9. Pradinės investicijos apibrėžimas

REGIONŲ KOMITETAS

9.1 **mano**, kad svarbu tvirtinti jau vietovėje įkurtas bendroves ir pritraukti naujas. Todėl bendrovėms, jau įsikūrusioms konkrečioje vietovėje ir investuojančioms į plėtrą ir konsolidavimą, neturėtų būti taikomas mažiau palankus režimas, palyginti su toje vietovėje dar tik įsikuriančiomis bendrovėmis, vykdančiomis panašius investicinius projektus. Be to, jeigu parama bus teikiama tik pradiniam įsikūrimui, įmonės galėtų būti skatinamos persikelti;

9.2 **mano**, kad žemės pirkimo ir parengimo išlaidos įvairiuose regionuose labai skiriasi ir priklauso nuo reljefo fizinių ypatumų, todėl, užuot draudus finansuoti su žeme susijusias išlaidas, būtų geriau tai riboti proporcingai planuojamai bendrai investicijai regionuose, kur žemės pirkimas, parengimas, kt. yra svarbūs veiksniai;

9.3 taip pat **siūlo** įvesti nematerialių investicijų sistemas ar procentines dalis siekiant riboti didžiausią finansavimo dydį, palyginti su visa investicija.

II. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS RAGINA:

1. reformuoti regioninę pagalbą ir sumažinti jos bendrą sumą remiantis Stokholmo ir Barselonos Vadovų Tarybos nurodymais, bei perorientuoti ją pagal sanglaudos tikslus, atsižvelgiant į skirtingą regionų padėtį ir ES nustatytus prioritetus. Regioninės pagalbos bendrą dydį galima būtų sumažinti tinkamesnėmis priemonėmis, nei visiems vienodai mažinant didžiausias ribines vertes;

2. nustatant regioninę pagalbą, reikėtų laikytis grynųjų dotacijų ekvivalento koncepcijos;

3. apvarstyti pereinamųjų laikotarpių galimybę regionams, kurie iš 87 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytos grupės perkeliama į 87 straipsnio 3 dalies c punkte numatytą grupę. Šiais atvejais siūloma pagalbą taip diferencijuoti, kad šie regionai (statistinio ir natūralaus poveikio įtakoti regionai) neturėtų mokėti už šią plėtrą. Taip pat ir regionams, kurie priskiriami 87 straipsnio 3 dalies c punktui, ir regionams, kurie jam neprisiskiriami, reikėtų sudaryti geresnes sąlygas, tačiau būtina atsižvelgti į viršutinę gyventojų skaičiaus ribą, kad būtų skiriama regioninė pagalba;

4. parengti objektyvius kriterijus ir svarius teisinius argumentus regionams klasifikuoti ir diferencijuoti regioninę pagalbą pagal sanglaudos tikslus;

5. nustatyti klasifikavimo kriterijus siekiant atsižvelgti į konkrečius kiekvieno regiono ypatumus, nepriklausomai nuo geografinės vietovės. Šis klasifikavimas turėtų būti koreguojamas pagal kiekvieno regiono nuolatos daromą pažangą;

6. apvarstyti procentines priemokas regionams, turintiems gamtinių, demografinių ar struktūrinių trūkumų, klasifikuojamiems ir pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą ir pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą;

7. apvarstyti priemonių įtraukimą į horizontalias programas regionams pagal jų vystymosi ir konkurencingumo lygį (pagalbą gaunantiems ir jos negaunantiems regionams);

8. koordinuoti regioninės pagalbos gaires su horizontaliąja pagalba ir prioritetiniais Lisabonos darbotvarkės tikslais;

9. į regioninės pagalbos gaires įtraukti darnius kriterijus, susijusius su pagalba sektoriams, turintiems didžiausią reikšmę regioniniam vystymuisi;

10. Europos Komisiją patikrinti ir išanalizuoti įvairias Europoje susiklosčiusias regionų padėtis, kad jos pasiūlymai galėtų būti taip pakoreguoti, kad atitiktų nešališkus kriterijus;

11. kad pagalba, kurią regionas gali gauti, būtų strateginių regioninės plėtros planų dalis;

12. apvarstyti kitus rodiklius, kad būtų įvertinta regionų, ypač pagalbos negaunančių, ekonominė padėtis, kaip antai užimtumo lygis;

13. taikyti kitas pagalbos įmonėms formas, kurias lengviau administruoti ir yra pigesnės, atsižvelgiant į viešąsias lėšas;

14. nustatyti aukštesnes ribas, taikomas pranešimui dėl bendros ekonominės svarbos paslaugų; šis pranešimas turėtų būti pateikiamas *ex post*, atskiriantis nacionalinėse konstitucijose numatytas teises ir kurios nėra ekonominės paslaugos;

15. atskirai apvarstyti naujas verslo paramos formas (rizikos kapitalas, garantijos, dalyvavimas akciniame kapitale, mokesčių lengvatos ir kt.).

2005 m. liepos 7 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato dėl Socialinės darbotvarkės

(2006/C 31/08)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS į Komisijos komunikatą dėl Socialinės darbotvarkės, COM(2005) 33 final;

ATSIŽVELGDAMAS į vadovaujantis Europos Bendrijų steigimo sutarties 265 straipsnio pirma pastraipa Komisijos priimtą sprendimą konsultuotis su RK;

ATSIŽVELGDAMAS į savo Pirmininko 2005 m. sausio 20 d. sprendimą įpareigoti ekonominės ir socialinės politikos komisiją parengti nuomonę šiuo klausimu;

ATSIŽVELGDAMAS į Sutarties dėl Konstitucijos Europai projektą, ir konkrečiai į III-117 straipsnį bei į III-209 — III-219 straipsnius;

ATSIŽVELGDAMAS į 2001 m. Baltąją knygą dėl Europos valdymo COM(2001) 428 final;

ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. gegužės mėnesio aukšto lygio grupės pranešimą dėl išsiplėtusios Europos Sąjungos socialinės politikos, užimtumo ir socialinių reikalų ateities;

ATSIŽVELGDAMAS į pranešimą „Darbas, darbas, darbas. Sukurti Europoje daugiau darbo vietų“ (parengtą Win Kok vadovaujamos Užimtumo grupės 2003 m. lapkričio mėn.);

ATSIŽVELGDAMAS į leidinį „Ekonominės Lisabonos nebuvimo kaina. Publikacijų apie Lisabonos strategijoje numatytų ekonominių reformų įtaką tyrimas“ („*The Economic Costs of Non-Lisbon. A survey of the literature on the economic impact of Lisbon-type reforms*“), Europos ekonomika, proginis laikraštis Nr. 15, 2005 m. gegužės mėn.;ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. vasario 23 d. RK nuomonę dėl *reglamento, sukuriančio Europos socialinį fondą ir pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, sukuriantį Bendrijos užimtumo ir socialinio solidarumo programą* — PROGRESS (CdR 240/2004);ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. vasario 23 d. RK nuomonę dėl *Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl globalizacijos socialinės dimensijos — ES politikos indėlis siekiant tolygiai paskirstyti naudą* (CdR 328/2004);ATSIŽVELGDAMAS į 2005 m. rugsėjo 29 d. RK nuomonę dėl *Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui: Vyresnių darbuotojų užimtumo didinimas ir vėlesnis pasitraukimas iš darbo rinkos* (CdR 151/2004) ⁽¹⁾;ATSIŽVELGDAMAS į 2004 m. balandžio 22 d. RK nuomonę dėl *Bendrosios ataskaitos dėl socialinės integracijos, apibendrinančios nacionalinių veiksnių planų socialinei integracijai analizės rezultatus (2003-2005)* (CdR 21/2004) ⁽²⁾,

ATSIŽVELGDAMAS į Regionų komiteto rezoliuciją „Lisabonos strategijos atgaivinimas“, 2005 02 24 (CdR 518/2004 fin)

ATSIŽVELGDAMAS į Ekonominės ir socialinės politikos komisijos nuomonės projektą (CdR 80/2005 rev. 1), priimtą 2005 m. gegužės 3 d. (pranešėja **Linetta Serri**, Armungia savivaldybės seniūnė, (IT — ESP),**2005 m. liepos 6-7 d. įvykusios savo 60-osios plenarinės sesijos metu (liepos 6 d. posėdyje) priėmė šią nuomonę.**⁽¹⁾ OL C 43, 2005 2 18, p. 7.⁽²⁾ OL C 121, 2004 4 30, p. 32.

1. Regionų komiteto pastabos

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **pritaria** įsipareigojimui parengti naują Socialinę darbotvarkę 2005–2010 metams, visiškai sutinka su jos tikslais ir teigiamai vertina numatomas strategijas ir joms realizuoti skirtą priemonių visumą, nurodytą taisyklėse „Socialinė Europa pasaulio ekonomikoje: darbo vietos ir naujos galimybės visiems“;

1.2 **ypač vertina** tai, kad nepaisant Europos augimo sulėtėjimo ir iki šiol gautų nepatenkinamų Lisabonos strategijos įgyvendinimo rezultatų, socialinės politikos srityje dar kartą siūlomi tie patys Lisabonos tikslai, skirti socialiniam ekonomikos augimo aspektui iškelti į pirmą vietą bei dar kartą diegiamas socialinės Europos modelis. Jo, kaip numatė 2002 m. Barselonos Europos Vadovų Taryba, pagrindas yra „geri ekonominiai rezultatai, aukšto lygio socialinė apsauga, švietimas ir socialinis dialogas“;

1.3 **pritaria** Socialinės darbotvarkės pagrindiniams principams: integruotas požiūris, deramų darbo vietų kūrimo skatinimas, apsaugos sistemų modernizavimas, požiūris, pagrįstas „socialinės politikos nebuvimo kaina“ principu;

1.4 tačiau **pažymi**, kad nustatyti tikslai kartais yra per daug bendro pobūdžio ir kad įgyvendinimo priemonės bei terminai turėtų būti suformuluoti tiksliau;

1.5 **pritaria** tam, kad būtų atsižvelgta į principą „socialinės politikos nebuvimo kaina“, kadangi socialinė politika gali prisidėti tiek prie socialinių, tiek ir prie ekonominių tikslų įgyvendinimo. Ši politika ne tik padeda sumažinti socialinę atskirtį, bet ir gali prisidėti prie geresnių ekonominių rezultatų siekimo, sustiprindama, pavyzdžiui, ekonomikos gebėjimą pritaikyti prie tarptautinės aplinkos pokyčių. Negalima atmesti galimybės, kad faktiškai socialinės politikos nebuvimas ar netinkama socialinė politika gali daryti neigiamą poveikį potencialiam ekonomikos augimui;

1.6 **apgailėstauja**, kad nepaisant pirmiau išdėstyto apskritai teigiamo įvertinimo, Socialinėje darbotvarkėje nėra aiškiai apibrėžtas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo ir atsakomybė, ypač atsižvelgiant į tai, kad socialinės politikos nustatymas ir jos įgyvendinimas daugelyje valstybių narių priskiriamas jų kompetencijai;

1.7 todėl yra **įsitikinęs**, kad pagal subsidiarumo principą, įtvirtintą Europos Konstitucijos projekte, bei rekomendacijas, pateiktas 2001 m. Baltojoje knygoje dėl Europos valdymo (komunikatas *Nuolatinis ir sistemingas dialogas su teritorinių valdžios institucijų asociacijomis, nustatant politikas*), kad aktyvus vietų ir regionų valdžios institucijų įtraukimas į socialinių klausimų sprendimą ir jų veiksmams sudarys vieną iš sėkmingo Socialinės darbotvarkės tikslų įgyvendinimo prielaidų;

1.8 **tikisi**, kad žemiausio lygmens valdžios institucijų įtraukimas padėtų sumažinti atotrūkį ir išsivystymo skirtumus tarp

atskirų valstybių narių ir kad bus propaguojami Europos socialinio modelio privalumai. Tačiau kalbant apie socialinį modelį, tikimasi, kad jis įgyvendinamas vadovaujantis geriausios praktikos pavyzdžiais, o ne lygiuojantis į valstybes nares, kurios labiausiai atsilieka socialinės politikos srityje.

Dėl strategijų, tikslų, priemonių ir Komisijos pasiūlymų.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Didinti pasitikėjimą

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **suvokdamas**, kad Europa išgyvena didelio jos piliečių susirūpinimo laikotarpį (augimo sulėtėjimas, perkamosios galios sumažėjimas, gyventojų senėjimas, įsitikinimas, kad Europos Sąjunga nevaidina svarbiausio vaidmens tarptautinėje arenoje, socialinės apsaugos sistemų sunkumai bei skurdžios, ekonomiškai ir socialiai atskirtos visuomenės dalies egzistavimas, sukeliantis baimę ir verčiantis užimti gynimosi poziciją bei kurstantis jau esamą ir naująjį „vietos egoizmą“), **pritaria** nuomonei, kad pasitikėjimo stiprinimas būtų Europos socialinės strategijos pagrindinis veiksnys;

2.2 **įsitikinęs**, kad reikia imtis priemonių teisingai informacijai, paneigiančiai naujųjų ir senųjų valstybių narių būgštavimus, skleisti;

2.3 vis dėlto **pažymi**, kad kartu su pastangomis užtikrinti geresnę komunikaciją, toliau būtų siekiama esminių tikslų bei iš karto jaučiamo gyvenimo ir darbo sąlygų pagerinimo. Šie tikslai turi būti pritaikyti skirtingoms valstybių narių sąlygoms bei prioritetams ir turi liudyti augantį vietos ir regionų valdžios institucijų įtraukimą.

3. Priemonės

REGIONŲ KOMITETAS

3.1 **įsitikinęs**, kad numatytų priemonių visuma (teisėkūra, socialinis dialogas, finansiniai ištekliai) turi būti naudojama ryžtingai, siekiant susigrąžinti prarastą pasitikėjimą;

3.1.1 **pabrėžia** pažangą, padarytą įtraukiant į Sutarties dėl Konstitucijos projektą bendrąjį socialinį straipsnį (III-117 straipsnis), pagal kurį visose Bendrijos politikos srityse turės būti atsižvelgiama į socialinę dimensiją;

3.2 teigiamai **vertina** tai, kad Socialinė darbotvarkė, Lisabonos strategija bei ilgalaikio vystymosi strategija papildė viena kitą ir jos turi veikti kartu su kitomis Bendrijos politikomis. Šis integruotas požiūris leis padaryti realią pažangą socialinėje ir užimtumo politikoje, jei Komisijos parengtame poveikio įvertinimo instrumente bus atsižvelgiama į subsidiarumo principą, numatytą Konstitucinės sutarties projekte;

3.3 **ragina** Komisiją naudoti atvirą koordinavimo metodą, kartu su dabartine grynai tarpvyriausybine metodologija: tai turėtų būti daroma įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas, kurios, vaidins pagrindinį vaidmenį valdant Darbotvarkės finansinius išteklius, ypač susijusius su „Konvergencija“ bei „Regionų konkurencingumu ir užimtumu“;

3.4 **mano**, kad yra būtina padaryti esminę pažangą įgyvendinant *acquis communautaire* visoje Sąjungoje, įskaitant naujas valstybes nares, ir **pabrėžia**, kad į valstybių narių teisės aktus laipsniškai privalo būti įtraukti europiniai principai ir būtiniausios normos, siekiant sumažinti atotrūkį tarp valstybių narių ir jų išsivystymo netolygumą;

3.5 **mano**, kad praėjus metams nuo naujų valstybių narių įstojimo, Europos Komisija turėtų atlikti apribojimo darbuotojams iš naujų valstybių narių dalyvauti 15-os senųjų ES valstybių narių darbo rinkoje įvertinimą. Būtų ypač įdomu įvertinti šio apribojimo struktūrinį poveikį darbo santykių padėčiai;

3.6 **mano**, kad apribojimas darbuotojams iš naujų valstybių narių dalyvauti 15-os senųjų ES valstybių narių darbo rinkoje bei šiuo metu vykstantys debatai dėl Komisijos pasiūlymo priimti direktyvą dėl paslaugų vidaus rinkoje parodo būtinybę pakeisti Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje.

4. Trys sąlygos, užtikrinančios didesnę pasitikėjimą

REGIONŲ KOMITETAS

4.1 **pripažįsta** naujo tarpgeneracinio požiūrio, kuriuo siekiama suteikti jaunimui didesnes ir geresnes perspektyvas, svarbą. Stiprinant pasitikėjimą bei vėl iškeliant Lisabonos strategijos tikslus negalima neįvertinti jaunimo vaidinamo pagrindinio vaidmens; šiuo klausimu primena savo nuomonę (EDUC 37, 2004) dėl pasiūlymo priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, įsteigiantį programą „Veiklus jaunimas“ 2007-2013 metų laikotarpiui;

4.2 **pritarė** intensyvioms diskusijoms dėl Žaliosios knygos dėl tarpgeneracinio aspekto įgyvendinimo 2005 metais;

4.3 **pažymi**, kad intensyvios diskusijos gyventojų senėjimo ir pensijų sistemų reformos klausimais turi vykti išsamiai įvertinant ir atsižvelgiant į jaunimo sąlygų blogėjimą pajamų užtikrinimo, užimtumo ir karjeros perspektyvų požiūriu. Nepamirštant pagyvenusių piliečių nuolatinių problemų, būtina atkreipti dėmesį ir į kitų socialinių sluoksnių, kuriems gresia atskirtis, sąlygas;

4.4 visiškai **pritaria** kartų partnerystės idėjai, kuri galėtų sutelkti ir įvertinti pagyvenusių asmenų patirtį, užtikrinant jų buvimą tarp aktyvios visuomenės, taip pat galimybę įtraukti ir jaunesnius. Todėl **ragina** Komisiją skatinti bandymus, skleis-

ti „gerą praktiką“ per specialias skirtingų kartų susitikimų iniciatyvas;

4.5 vadovaudamasis Komisijos komunikatu, **pripažįsta** didžiulę visų lygių partnerystės, pagrindinio instrumento kuriant šį socialinį kapitalą, svarbą, kuri šiandien atrodo susilpnėjusi dėl išliekančio menko ekonomikos augimo bei lėto Lisabonos strategijos tikslų, kurių svarbiausias yra tinkamos darbo sąlygos visiems Europos piliečiams, įgyvendinimo;

4.6 **pabrėžia** specifinės veiklos būtinybę ten, kur dėl istorinių ir socialinių bei ekonominių priežasčių partnerystės patirtis yra mažesnė;

4.7 **visiškai pritaria** ES išorės dimensijos svarbai. Siekiant užtikrinti teisingas tarptautinės prekybos taisykles, taip pat globalizacijos veikiamoje ekonomikoje apsaugoti ir remti Europos socialinį modelį, žmogaus orumo, socialinio teisingumo ir solidarumo principus, Europa gali ir turi vaidinti aktyvų vaidmenį tarptautinėje plotmėje, ypač skatinant „garbingą“ darbą visiems.

4.8 Mano, kad norint, kad išaugtų piliečių pasitikėjimas, reikalingos bent dvi kitos sąlygos: i) piliečiai turi būti labai gerai informuoti, apie Europos teikiamas galimybes, kuriomis jie gali pasinaudoti; ii) piliečiai, turi turėti reikiamas priemones, kad galėtų pasinaudoti šiomis galimybėmis, pavyzdžiui, turi mokėti kalbas. Komitetas ragina Europos Komisiją pabrėžti šias ir kitas sąlygas.

5. Dvi prioritinės kryptys: visiško užimtumo link

REGIONŲ KOMITETAS

5.1 visiškai **pritaria** strategijai, skirtai išlaikyti užimtumą Socialinės darbotvarkės pagrindiniu klausimu tiek kokybine, tiek kiekybine prasme. Užimtumas, kartu su keturiais „Kok pranešime“ pasiūlytais prioritetais, išlieka pagrindine priemone kovojant su socialine atskirtimi bei skatinant tvarų ir nuolatinį ekonomikos augimą;

5.2 **palaiiko** Žaliosios knygos dėl darbo teisės vystymo rengimą. Naujų darbo formų paplitimas lemia būtinybę koreguoti norminius darbo teisės aktus;

5.3 **mano**, jog tam, kad užimtumo politikos lankstumas, reikalingas darbo rinkos modernizavimui ir konkurencingumui, nesugriautų elementų, susijusių su darbuotojų sauga, bei nesudarytų sąlygų didėti socialinei atskirčiai, būtina imtis priemonių šioje srityje;

5.4 **mano**, kad socialinis dialogas šioje srityje išlieka pagrindiniu instrumentu, turinčiu būti nuolatiniu ir visomis priemonėmis stiprinamu tikslu, siekiant paskatinti pasikeitimus, juos valdyti bei padaryti naudingus socialinėje plotmėje;

5.5 **vertina** Komisijos siekį pasiūlyti naują sveikatos ir darbo saugos strategiją, skirtą darbuotojų sveikatai ir saugai užtikrinti;

5.6 **su susidomėjimu stebi** Europos darbo rinkos raidą. Tačiau tikisi, kad darbo rinkos plėtojimas neapsiribos darbuotojų mobilumo tarp valstybių narių, skatinimu ir bus siekiama išplėsti taisykles bei normas, reglamentuojančias darbo rinkos funkcionavimą, skatinant tokias rinkas, kurios leistų maksimaliai suderinti garantijas su didžiausiu efektyvumu ir produktyvumu;

5.7 šiame kontekste **mano**, kad tarptautinė kolektyvinė sutartis gali būti naudinga;

5.8 taip pat **pritaria** socialinės įmonių atsakomybės skatinimui;

5.9 taip pat **pritaria** tam, kad būtų skatinama geriau ir veiksmingiau derinti socialinės apsaugos sistemas.

6. Solidaresnės visuomenės link

REGIONŲ KOMITETAS

6.1 **pripažįsta**, kad socialinės apsaugos modernizavimas, įskaitant jos finansinį tvarumą, yra esminė sudedamoji Lisabonos strategijos vidurio laikotarpio įvertinimo dalis. Dar kartą pažymi, kad siekiant solidaresnės visuomenės ir lygių galimybių visiems, šis modernizavimas turi būti tęsiamas;

6.2 atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytas pastabas, Komitetas yra **įsitikinęs**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turės suvaidinti pagrindinį vaidmenį šiame modernizavimo procese ir kad atviros koordinacijos metodas (AKM) turės būti praplėstas iki teritorinių bendruomenių valstybių viduje;

6.3 **pritaria** pasiūlymams racionalizuoti AKM, nustatant vieną bendrą tikslą socialinės integracijos, pensijų ir sveikatos sektoriuose sąrašą;

6.4 **visiškai pritaria** tikslui kovoti su skurdu ir skatinti socialinę integraciją;

6.5 **mano**, kad Bendrijos iniciatyva dėl nuostatų, suteikiančių visiems piliečiams minimaliųjų pajamų garantiją, yra labai svarbi, ir ragina Komisiją plėtoti specialią veiklą, skirtą skirtingai nacionalinei ir regioninei patirčiai palyginti, skatinant keitimąsi gera praktika ir lyginamąją susijusių reglamentų analize;

6.6 **pritaria**, kad 2010 m. būtų paskelbti kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metai. **Išreiškia** savo pageidavimą, kad šios srities iniciatyvos (pvz., kiti Komisijos komunikate numatyti „Europos metai“, kurie turi būti paskelbti iki 2010 m.) neapsiribotų tik bendru problemų prisiminimu, tačiau būtų suaktyvinta speciali veikla šioje srityje;

6.7 visiškai **pritaria tikslui** kovoti su diskriminacija bei skatinti mažumų teises per iniciatyvas, įskaitant teisėkūrą;

6.8 **pritaria** pasiūlymui įsteigti Europos lyčių lygybės institutą. Taip pat reikėtų patobulinti kitas esamas priemones, kad būtų galima padėti veiksmingiau įvertinti įvairiose valstybėse narėse taikomą patirtį ir įgyvendinamą gerą praktiką;

6.9 **pažymi** būtinybę geriau išdėstyti kovos su diskriminacija tikslą, nustatant specialią veiklą bei įvairias situacijas atitinkančias priemones: vyrų ir moterų lygių galimybių tikslas, turintis papildomą istorinę reikšmę bei ypatingą problematiką, negali būti priskirtas bendram mažumų klausimui, kuris skirtingu būdu sujungia įvairias Europos Sąjungas realijas;

6.10 **pritaria** įsipareigojimui parengti specialų komunikatą dėl visuotinės svarbos socialinių paslaugų (VSSP) ir tikisi, kad ši iniciatyva padėtų spręsti dabartinių norminių aktų teisinio neapibrėžtumo atvejus. Komitetas primena apie prioritetingą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį VSSP sektoriuje ir būtinybę tinkamai jas palaikyti, siekiant ir toliau užtikrinti prieinamumą ir universalumą. Siekiamas asmenų mobilumas Europos Sąjungoje reikalauja iš visų valstybių narių kartu žengti reikšmingus žingsnius šiame sektoriuje. Šia prasme Komitetas vertina Komisijos siekį tam tikromis sąlygomis pritari atleidimui nuo pranešimo apie valstybės pagalbą kai kurioms socialinėms paslaugoms, ligoninėms ir socialiniam būstui teikimo.

7. Išvados

REGIONŲ KOMITETAS

ragina Komisiją deramai atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijų efektyvų vaidmenį bei atsakomybę įvairiuose Socialinės darbotvarkės sektoriuose, vadovaujantis subsidiarumo principu, įteisintu Konstitucinėje sutartyje ir patvirtina, kad tai yra geriausias būdas kurti Europą piliečiams, kuri būtų taip pat grindžiama sanglaudos ir solidarumo principais ir dalyvautų procese, kuriuo siekiama paversti Europos Sąjungą konkurencingiausia ir dinamiškiausia ekonomika pasaulyje.

2005 m. liepos 6 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonės projektas dėl Žaliosios knygos dėl ES ekonominės migracijos valdymo metodo

(2006/C 31/09)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos parengtą *Žaliąją knygą dėl ES ekonominės migracijos valdymo metodo* (COM(2004) 811 final);

atsižvelgdamas į Komisijos sprendimą pasikonsultuoti su RK šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

atsižvelgdamas į vasario 22 d. savo pirmininko sprendimą pavesti Ekonominės ir socialinės politikos komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į 1999 m. Tamperės, 2000 m. Nicos ir Lisabonos ir 2002 m. Sevilijos Europos Vadovų Tarybos išvadas;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl *Pakeisto pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl teisės į šeimos susijungimą* (CdR 243/2002 fin) ⁽¹⁾;

atsižvelgdamas į savo 2002 m. gegužės 16 d. nuomonę dėl *Komisijos komunikato dėl bendros politikos nelegalios imigracijos srityje* (COM(2001) 672 final) ir dėl *Bendrijos imigracijos politikos atvirojo koordinavimo metodo* (COM(2001) 387 final) (CdR 93/2002 fin) ⁽²⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės dėl *Bendrijos imigracijos politikos ir bendros prieglobsčio suteikimo tvarkos* (CdR 90/2001 fin) ⁽³⁾ ir dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą, nustatančią minimalius normatyvus prieglobsčio prašytojų priėmimui valstybėse narėse* (CdR 214/2001 fin) ⁽⁴⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl trečiųjų šalių piliečių, esančių ilgalaikiais rezidentais, statuso* (CdR 213/2001 fin) ⁽⁵⁾;

atsižvelgdamas į savo nuomonės dėl *Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo šalyje sąlygų, kai atvykimo tikslas — mokamas darbas arba savarankiška ūkinė veikla* (CdR 386/2001 rev 1) ir dėl *trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo studijų, profesinio mokymo ar savanoriškos tarnybos tikslais* (COM(2002) 548 final) (CdR 2/2003 fin) ⁽⁶⁾;

atsižvelgdamas į *Komisijos komunikatą dėl klausimų, susijusių su imigracija, įtraukimo į Europos Sąjungos santykius su trečiosiomis šalimis* (COM(2002) 703 final);

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl *Komisijos ataskaitos, parengtos Stokholmo Europos Vadovų Tarybos prašymu, dėl vyresnių darbuotojų užimtumo didinimo ir vėlesnio pasitraukimo iš darbo rinkos* (COM(2002) 9 final) (CdR 94/2002 fin) ⁽⁷⁾;

atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl *Imigracijos, integracijos ir organizuotos pilietinės visuomenės vaidmens* (CES 365/2002 fin) ⁽⁸⁾;

atsižvelgdamas į EB sutarties 13 straipsnį ir Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ir Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodų sąlygų taikymo principą asmenims nepaisant jų rasės arba etninės priklausomybės

⁽¹⁾ OL C 73, 2003 3 26, p. 16.

⁽²⁾ OL C 278, 2002 11 14, p. 44.

⁽³⁾ OL C 19, 2002 1 22, p. 20.

⁽⁴⁾ OL C 107, 2002 5 3, p. 85.

⁽⁵⁾ OL C 19, 2002 1 22, p. 18.

⁽⁶⁾ OL C 244, 2003 10 10, p. 5.

⁽⁷⁾ OL C 287, 2002 11 22, p. 1.

⁽⁸⁾ OL C 125, 2002 5 27, p. 112.

atsižvelgdamas į 2000 m. liepos mėn. Europos Tarybos pranešimą dėl *Išvairovės ir sanglaudos: nauji iššūkiai, susiję su imigrantų ir mažumų integracija*;

atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl *Išsamaus poveikio Komunikatui dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo įvertinimo* (COM(2003) 336 final) SEC(2003) 694;

atsižvelgdamas į savo nuomonę dėl *Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo* (CdR 223/2003 fin.)⁽⁹⁾;

atsižvelgdamas į *Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės: Tamperės programos ir ateities gairių įvertinimas* (COM(2004) 401 final);

atsižvelgdamas į JT konvenciją dėl visų migruojančiųjų darbuotojų ir jų šeimų narių teisių apsaugos;

atsižvelgdamas į savo nuomonės projektą (CdR 82/2005 rev. 1), kurią Ekonominės ir socialinės politikos komisija priėmė 2005 m. gegužės 3 d. (pranešėjas p. **Alvaro Ancisi**, Ravenos miesto tarybos narys (IT — ELP);

Kadangi

- 1) Didelio masto ekonominė imigracija neišsprendžia nei demografinių problemų, susijusių su gyventojų senėjimu ir mažėjančiu gimstamumu, nei tai yra teisingas darbo jėgos rinkos poreikių patenkinimas. Vietoj didelės darbo imigracijos turėtų būti labiau išnaudojamas šalies darbo jėgos potencialas ir sudaromos sąlygos aukštos kvalifikacijos ir tam tikrų, aiškiai nustatomų sričių darbo migrantų atvykimui;
- 2) vienas iš pagrindinių Hagos programos — 2004 m. priimtose naujosios ES darbotvarkės, skirtos su imigracija ir prieglobsčio suteikimu susijusių politikos krypčių parengimu — klausimų yra legali migracija ir kova prieš nelegalų darbą; nors legalią imigraciją priklauso atskiros valstybės narės kompetencijai, Komisija yra raginama iki 2005 m. pabaigos pateikti legalios imigracijos politikos planą;
- 3) šios Žaliosios knygos tikslas — prieš priimant teisės aktus pradėti konsultacijas, kuriose dalyvautų ES institucijos, valstybės narės ir pilietinė visuomenė, dėl ekonominių migrantų priėmimo tinkamiausios reglamentavimo formos Bendrijos lygiu ir dėl Bendrijos metodo taikymo pridėtinės vertės nustatymo;
- 4) naujoji Sutartis dėl Konstitucijos Europai dar labiau išplečia ES kompetenciją (III-267 straipsnis) ir numato, kad Sąjunga kuria bendrą imigracijos politiką, kuria siekiama užtikrinti veiksmingą migrantų srautų valdymą, tinkamą režimą trečiųjų šalių piliečiams, kurie teisėtai gyvena valstybėje narėje, ir neteisėtos imigracijos bei prekybos žmonėmis prevenciją, o taip pat kad europiniai įstatymai nustato atvykimo ir apsigyvenimo sąlygas bei valstybių narių vizų ir leidimų gyventi išdavimo reikalavimus.
- 5) kad europinis įstatymas arba pagrindų įstatymas gali numatyti priemones, „kurios skatintų ir remtų valstybių narių pastangas integracijos srityje“. Šiuo atveju negalima derinti valstybių narių nuostatų. RK pabrėžia valstybių narių kompetenciją trečiųjų šalių piliečių patekimo į darbo rinką reguliavimo srityje.

priėmė šią nuomonę vienbalsiai 60-ojoje savo plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2005 m. liepos 6-7 d., metu (liepos 7 d. posėdyje).

⁽⁹⁾ OL C 109, 2004 4 30, p. 46.

1. Regionų komiteto pastabas

Migruojančių darbuotojų priėmimo tvarka, leidimai gyventi ir dirbti

REGIONŲ KOMITETAS

tam tikrais pagrindiniais klausimais, dėl kurių Žalioji knyga pradeda diskusijas,

Būsimais Bendrijos teisės aktais pasiektinas suderinimo lygis

1.1. **konstatuoja**, kad parengiant ES migracijos politiką siekiama ne tik ekonomiškai reaguoti į Europos demografinių nuosmukį ir darbo rinkos poreikius, bet ir skatinti sąžiningą bei darnią priėmimo ir integracijos policiją bei saugaus statuso sukūrimą, ir migrantų visoje Sąjungoje socialines ir politines teises, kad sustiprėtų Europos Sąjunga kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė visiems piliečiams, o tai yra ir Regionų komiteto prioritetinis tikslas;

1.2. pabrėžia aiškų ryšį tarp sunkumų, su kuriais susiduria migrantai naudodamiesi ekonominės migracijos teisiniais kanalais, valstybių narių tos srities politikos tarpusavio koordinavimo stoka ir nelegalios migracijos mastą;

1.3. **pabrėžia**, kad tarp ekonominės, užimtumo ir socialinės politikos yra tarpusavio priklausomybė, kuri yra būdinga Europos socialiniam modeliui, paremtam darbo kokybe, ekonominių struktūrų modernizavimu ir didesne socialine sanglauda;

1.4. **vis dėlto atkreipia dėmesį**, kad tuo tarpu, kai tam tikruose Europos regionuose mažėja gyventojų ir nepakanka darbo jėgos, kituose regionuose gyventojų skaičius auga, sukeldamas problemų, susijusių su vietos tarnybų nepakankamumu ir būsto stygiumi.

1.5. Be to, galėtų būti parengtos konkrečios taisyklės dėl konkrečių migruojančių darbuotojų grupių, tokių kaip sezoniniai darbuotojai, konkrečių įgūdžių turintys darbuotojai, darbuotojai, perkelti bendrovėje į kitą darbo vietą, paslaugų teikėjai;

apgailėstauja, kad Taryba nepatvirtino pasiūlymo dėl direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo, siekiant apmokamo darbo ir savarankiškai dirbančio asmens ekonominės veiklos, sąlygų⁽¹⁰⁾, kuriam RK pritarė savo 2002 m. kovo 13 d. 386/2002 nuomonėje,

dėl to **remia** minimalią galimybę, kurią Komisija pasiūlė savo Žaliojoje knygoje dėl minimalių standartų, reglamentuojančių ne ES piliečių, norinčių imtis apmokamo darbo arba savarankiškai dirbti, bendrųjų nuostatų sukūrimo.

1.6. taip pat **mano**, kad būtų galima taikyti bendras paspartintas procedūras, jog trečiosios šalies piliečiams būtų išduoti leidimai gyventi ir dirbti konkrečiose valstybėse; bet kuri valstybė narė, taikanti tokias procedūras, privalėtų pranešti ir koordinuoti jas iš anksto su kitomis valstybėmis narėmis;

1.7. **pakartoja**, kokia svarbi yra leidimų gyventi ir dirbti politika, supaprastinanti migruojančių darbuotojų atvykimą; dėl to, siūlo, kad valstybės narės numatytų vieną bendrą paraiškų teikimo tvarką, nustatančią vieną bendrą teisę, apimančią leidimą gyventi ir dirbti pagal vieną administracinį aktą, kad būtų supaprastintos ir suderintos šiuo metu valstybėse narėse taikomos skirtingos taisyklės;

1.8. **primena**, kas jau buvo minėta dėl principo, skatinančio migrantų, esančių ilgalaikiais rezidentais ir jau priklausančių Bendrijos darbo rinkai, mobilumą (CdR 337/2004 rev. 1);

1.9. Be to, vertėtų pradėti pradinį mokymą trečiojoje kilmės šalyse, kadangi tai gali būti lemiamas veiksnys kai kuriuose sektoriuose bei priimti bendras minimalias taisykles profesinei kvalifikacijai, turimai ar įgytai ES atvykimo šalyje, pripažinti;

1.10. **laikosi nuomonės**, kad konkrečių darbuotojų priėmimas iš esmės turėtų priklausyti nuo konkrečios laisvos darbo vietos. Kadangi kilmės šalies kai kuriuose konkrečiuose darbo rinkos sektoriuose, kaip antai mažos įmonės, žemės ūkis, amatai, namų ūkio paslaugos arba priklausomų asmenų priežiūra, sunkiau sleisti informaciją apie konkrečias laisvas darbo vietas arba užtikrinti tolesnį administracinį darbą, Bendrijos teisės aktuose, reglamentuojančiuose migrantų legalų atvykimą, galėtų būti įrašyta nuostata dėl laikino leidimo gyventi darbo ieškantiems asmenims, kuris galiotų ribotą laiką ir jį tvarkytų kiekviena valstybė narė kartu su socialiniais partneriais.

Būsimuose teisės aktuose turėtų būti numatyta galimybė pakeisti darbo vietą (darbo barą), numatant migruojančio darbuotojo maksimalius nedarbo laikotarpius, kuriems pasibaigus jis privalo grįžti į savo kilmės šalį. Tačiau toks griežtas reikalavimas priverstų daugelį imigrantų ir toliau kreiptis į prekyba žmonėmis besiverčiančias nusikalstamas grupuotes.

Todėl reikia didesnio lankstumo, kuris, viena vertus, suteikia migrantams vilties o, kita vertus, suteikia valstybėms narėms lankstumo priimti trečiųjų šalių piliečius pagal numatomus darbo jėgos poreikius. Visi būsimi teisės aktai, susiję su maksimaliais nedarbo laikotarpiais, kuriems pasibaigus migruojantis darbuotojas turėtų grįžti į savo kilmės šalį, turėtų atsižvelgti į darbuotojo integracijos laipsnį, t.y. į kartu gyvenančius kitus šeimos narius, vaikų mokyklinį lavinimą, gyvenimo šalyje trukmę, kiek metų dirbo iki nedarbo laikotarpio bei kitus motyvus.

⁽¹⁰⁾ COM(2001) 386 final.

1.11. **pastebi**, kad atvykimo būdai, kurie yra lankstesni nei „asmens įvertinimas“ tokie kaip žalia korta, ir kurios yra skirtos įvairios ir ilgalaikės darbo jėgos poreikiams patenkinti, gali būti numatytos Bendrijos teisės aktuose tik įteisinus informacinę sistemą, kurioje būtų Europos lygiu žinomos ir skelbiamos laisvos darbo vietos, ir nustačius bendras minimalias atrankos taisykles migruojančių darbuotojų priėmimui;

1.12. **mano**, kad, laikantis subsidarumo principo, galimybė susieti leidimą gyventi ir leidimą dirbti neturi būti reglamentuojama Europos lygiu, o palikta atskirų valstybių narių prerogatyvai..

Teisės, papildomos priemonės ir bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

1.13. **pabrėžia**, kad būtina priimti atitinkamus Bendrijos teisės aktus, kad būtų užtikrintos tam tikros trečiųjų valstybių piliečių, turinčių migruojančių darbuotojų statusą, pilietinės ir socialinės teisės;

1.14. **pakartoja** tai, kas jau buvo anksčiau minėta dėl būtinybės apriboti „protų nutekėjimą“ iš trečiųjų šalių ir dėl pagalbos trečiosioms šalims siekiant, kad migracija pasiektų tvarų lygį ir būtų naudinga tiek priimančiajai šaliai, tiek ir kilmės šaliai (CdR 223/2003): strategija, skirta sumažinti skurdą, pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas, sukurti darbo vietas ir parengti mokymą migrantų kilmės šalyse, per ilgesnį laiką padėtų, kad migracijos srautai vyktų normalia tvarka;

1.15. **mano**, kad vykdant bendradarbiavimo veiklą, reikia tęsti priemones, skirtas mokymų, profesinės kvalifikacijos įgijimo ir įdarbinimo skatinimui kilmės šalyje, ir kad būtų naudinga su pasienio šalimis, kaimyninėmis šalimis arba didžiausių imigracinių srautų šalimis pasirašyti konkrečius dvišalius ar daugiašalius susitarimus, kuriuose būtų numatyta, kam teikiama pirmenybė dėl atvykimo į šalį;

Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo

1.16. **pabrėžia**, kad ekonominės migracijos vietos ir regionų dimensija yra itin svarbi, turint omeny jo įtaką vietos darbo rinkoms ir vietos valdžios institucijų kompetencijai priklausančioms paslaugoms (socialinės paslaugos, švietimas, būstas ir kt.); dėl to reikėtų numatyti skirti Bendrijos lėšas, skirtas imigrantų integracijai, vietos ir regionų valdžios institucijoms.

1.17. **pabrėžia**, kad vietos valdžios institucijos atlieka esminį vaidmenį užtikrinant saugumą ir socialinę sanglaudą, o tai yra pagrindiniai ekonominės migracijos politikos aspektai;

1.18. taip pat **atreipia dėmesį**, kad apibrėžiant imigracijos darbo jėgos tipologiją ir apimtis, reikia numatyti procedūras, atsižvelgiančias ne tik į nacionalinius reikalavimus, bet ir į vietos ir regionų valdžios institucijų pasiūlymus.

1.19. **mano**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų atlikti esminį vaidmenį vykdant imigracijos darbuotojų socialinę integraciją, mokant juos kultūros ir kalbos, sudarant galimybes įgyti profesinės kvalifikacijos ir ją pripažįstant, o taip pat dalyvaujant bendradarbiavimo procesuose su trečiosiomis šalimis, skirtuose pasirengusių migruoti darbuotojų mokymams.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

REGIONŲ KOMITETAS

2.1. visapusiškai **atsižvelgdamas į** būsimosios Sutarties dėl Konstitucijos Europai nuostatas, **pabrėžia**, kad yra glaudi sąsaja tarp imigracijos politikos ir užimtumo politikos, numatytos Europos bendrijos steigimo sutarties VIII antraštinėje dalyje (137 straipsnis 9 punktas), ir dėl to **mano**, kad turėtų būti numatytas privalomas konsultavimasis dėl teisės aktų, kurie bus parengti pagal Žaliąją knygą;

2.2. **ragina** visas ES valstybes nares ratifikuoti JT konvenciją dėl visų migruojančiųjų darbuotojų ir jų šeimų narių teisių apsaugos;

2.3. **mano**, kad problemas, susijusias su imigracija ir darbo rinka, veiksmingiausia spręsti Europos lygiu, tačiau, kartu būtina užtikrinti, kad, vieną vertus, sąlygos dėl įvažiavimo ir gyvenamosios vietos neprieštarautų valstybių narių teisei reglamentuoti atvykimo apimtis ir, kita vertus, ši teisė neturėtų neigiamų pasekmių kitoms valstybėms. Per daug griežtos sąlygos neleis valstybėms narėms priimti norimą nustatytą imigrantų skaičių, o tai gali turėti sunkių pasekmių jų ir jų regionų ekonominiam konkurencingumui. Dėl to **rekomenduoja** kruopščiai ištirti, kaip būsimieji teisės aktai, reglamentuojantys atvykimo kriterijus, yra suderinami su skirtingomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietinėmis situacijomis;

2.4. atsižvelgdamas į tai, kad bendros taisyklės gali turėti pridėtinės vertės, įvertindamas tarpvalstybinius aspektus ir galimas vienos valstybės narės politikos pasekmes kitai valstybei narei, **rekomenduoja**, kad tokia pridėtinė vertė būtų iš anksto įrodyta prieš priimant būsimą europinį teisės aktą, ir kad būtų įvertinti tokie aspektai, kurie, neturėdami tarpvalstybinių pasekmių, gali būti veiksmingiau reglamentuojami valstybės narės lygiu;

2.5. atsižvelgdamas į tai, kad Žalioji knyga (išankstinė konsultacija prieš priimant teisės aktą) nenurodo, koks teisės aktas turi būti priimtas, **laikosi nuomonės**, kad tai turėtų būti direktyva, kurioje būtų pateiktos gairės nacionalinėms politikos kryptims, tačiau kiekvienai valstybei narei būtų palikta teisė spręsti tam tikrus klausimus reglamentuoti šios srities konkrečius aspektus ir atsižvelgti į konkrečius regionų ir vietovių ypatumus. Dėl to direktyva turėtų užtikrinti, kad valstybės narės turėtų pakankamą lankstumą, *inter alia* atsižvelgti į konkrečius regioninius ir vietos ypatumus.

2.6 be to, jis **mano**, kad galėtų būti apsvarstyta ~~priimti dėl~~ reglamentuojančio dokumento, kuriame būtų apibrėžtos socialinės ir pilietinės teisės, galimybė;

2.7. **rekomenduoja**, kad konsultacijos prieš priimant teisės aktus būtų platesnio pobūdžio ir įtrauktų vietos ir regionų valdžios institucijas, turinti omeny, kad ir pati Komisija mano, jog jos yra pagrindinės suinteresuotos šalys imigracijos politikoje;

2.8 atsižvelgdamas į tai, kad ne itin aiškiai nurodoma, kad reikia įvertinti vietos ir regionų aspektus (Žaliosios knygos 8 punktas), **ragina** Komisiją taip pat ir būsimojoje teisės aktuose labiau pripažinti vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį nustatant darbo rinkos sektorius, kuriems reikia migruojančių darbuotojų.

Be to, pakartoja, kad reikia programos, skirtos pasikeitimui gera praktika, susijusia su migracine politika, ir siūlo, kad Europos Sąjunga remtų regioninių informacijos teikimo skyrių, skirtų bendrovėms, besidominčioms migruojančia darbo jėga, steigimą, siekiant išspręsti sumažėjusios darbo jėgos problemą ir skatinti ekonomikos vystymąsi.

2005 m. liepos 7 d., Briuselis

Mano, kad vertėtų atlikti konkretų įvertinimą, kokia yra ekonominės migracijos politikos vietos ir regionų dimensija, ir koks yra priemonių, kurias siūloma įgyvendinti vietos ir regionų lygiu, ekonominis ir socialinis poveikis.

Pats RK galėtų **pradėti vykdyti priemones**, skirtas poveikiui įvertinti (studijas, tyrimus, klausymus, konferencijas, klausymynus) dėl geresnio imigracijos ir integracijos politikos reguliavimo ir koordinavimo.

2.9 atsižvelgdamas į tai, kad Komisija primygtinai teigia, jog būsimoji priemonė turėtų kuo labiau sumažinti valstybių narių ir trečiųjų šalių administracinę naštą, tačiau nepateikia tiesioginės nuorodos į išlaidų problemą, nors neabejotinai daugelis priemonių kainuoja, **mano, kad būtina** įvertinti tokių priemonių administracinius ir finansinius suvaržymus regionų ir vietos valdžios institucijoms. Turint omeny, kad tokios rūšies programos brangiai kainuoja, būtina įvertinti jų poveikį. Jas gali finansiškai remti centrinė valdžia ir ES, nepažeidžiant vietos valdžios kompetencijos nustatyti tokių programų turinį ir jas įgyvendinti.

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB